ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5019 8/21 ՕԳՈՍՏՈՍ 1902 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 16 ՃԷՄԱԶԻ ԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1320 ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5019

درعلیه‌ده غلطه‌ده ❀ آره‌ولك ❀ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Հարաւային Ափրիկէի մէջ մարդկային արիւնհեղութեանց հազիւ վերջ տրուած, եւ ահա կը հասնին Հարաւային Ամերիկայի մէջ կատարուող մարդախողխող կռիւներու աւելի տխուր լուրերը, որոնք տեղի կ'ունենան Հարաւային Ամերիկայի ինչպէս նաեւ Հայիթի մեծ կղզիին մէջ։ Առաջները, աւելի հաւանական կը համարուէր թէ արտաքին պատերազմ ծագէր Հարաւային Ամերիկայի ամենէն հարաւային երկու հանրապետութեանց, այն է Արժանթինի եւ Չիլիի միջեւ, բայց հուսկ ապա բանականութիւնը յաղթանակեց եւ իրաւախոհութեամբ վէճերուն վերջ տրուեցաւ։ Իսկ այս ներքին պատերազմները, որ ատեն մը ի վեր կը տիրեն Հարաւային Ամերիկայի հիւսիսային երկու հանրապետութեանց մէջ, Քոլոմպիա եւ Վենեզուէլա, ինչպէս եւ Անթիլեանց մէկ կղզիին մէջ, այն է Հայիթի, եւ որոնք այս միջոցները բաւական ծանր համեմատութիւններ առած են, զանոնք վերջացնելու եղանակ մը չգտնուեցաւ դեռ։ Եւ արդէն քաղաքային ներքին պատերազմը գրեթէ միայուն հանգամանք մը ունի միշտ Հարաւային եւ Կեդր. Ամերիկաներու մէջ, ինչպէս էր երբեմն Եւրոպա՝ աւատականութեան դարերուն ատեն։ Տարբերութիւնը սա է որ երբեմն շատ խստութեամբ կը բորբոքի, երբեմն քիչ։

Այս միջոցները՝ Վենեզուէլա եւ Հայիթի ծայրագոյն վիճակի մը մէջ են այդ տեսակէտով, իսկ Քոլոմպիա համեմատաբար՝ նուազ տագնապալի է։ Բայց ոչ ոք կրնայ վճռապէս ըսել թէ նորէն չպիտի սաստկանայ, ինչպէս եղաւ Վենէզուէլայի մէջ։ Ընդդիմադիր կուսակցութեան թշնամի զօրքերը Պարսելոնա քաղաքն առին, կողոպտեցին եւ հիմա կը սպառնան Քարաքասի, այն է բուն իսկ մայրաքաղաքին, այնպէս որ Քասթրօ հռչակաւոր նախագահին դիրքը խախտած կ'երեւի։ Եւ այն Քասթրօն որ խրոխտաբար մերժեց գերման կառավարութեան կողմէ իրեն եղած ամէն պահանջումները, չվախնալով ոչ անոր սպառնալիքներէն եւ ոչ զրահաւորներու ներկայութենէն, զի գիտէր թէ Մ. Նահանգները չպիտի թողէին Գերմանացւոց տեղ գրաւել ամերիկեան հողին վրայ, այժմ վտանգի տակ է, որովհետեւ հիմակուան թշնամին աւելի զօրաւոր է։

Բայց ոչ Քոլոմպիա, ոչ Վէնէզուէլա եւ ոչ Հայիթի չպիտի կրնային քաղաքական աշխարհի մէջ ուշադրութիւն գրաւել, եթէ այնպիսի կասկած մը գոյութիւն չունենար թէ գուցէ Մ. Նահանգները չդիմանալով ալ եւս այնքան պարապ արիւնհեղութեանց, պատեհ առիթ համարին միջամտել եւ զինուորական գրաւում ընել։ Իսկ անգամ մը որ ամերիկեան մեծ հանրապետութիւնը ոտքը դնէ Հարաւային Ամերիկայի հողին վրայ, ալ ոչ ոք կրնայ գիտնալ թէ ո՛ւր կանգ կ'առնէ, ինչպէս անկարելի է գուշակել թէ ի՛նչ հսկայ համեմատութեան կրնայ հասնիլ Մ. Նահանգաց զօրութիւնը եւ հարստութիւնը, եթէ բոլոր Կեդր. ու Հարաւային Ամերիկաները իրենց ձեռքը անցնին։ Բան մը որ իրենց մեծ հեռապատկերը կը կազմէ եւ որուն կրնան նպաստել կամ պատրուակի տեղ անցնիլ ներկայ պատերազմներու պէս ինքնակործան ու յիմարական արարքները։

Իսկ խորհիլ թէ Մ. Նահանգները այժմէն իսկ տիեզերական վաճառականութեան ու ճարտարագործութեան մէջ համադրաւ դիրք մը ձեռք բերած են արդէն եւ տնտեսական կռուանի վրայ կը սպառնան գրեթէ բոլոր աշխարհի, հետեւապէս ինչե՛ր չպիտի ընեն, եթէ Հարաւային Ամերիկայի, կամ գէթ անոր մէկ մասին ալ տէր դառնան, ահա այս պարագան է որ կը կազմէ յիշեալ մանրադիտական հանրապետութեանց պատերազմներուն քաղաքական ծանրակշիռ հանգամանքը։ Ասով հանդերձ՝ յուսալի է որ գործերը մինչեւ հոն չեն հասնիր եւ թերեւս վերջ գտնեն գէթ առ այժմ։ Այլ եթէ չարունակեն, եւ հետզհետէ աւելի տագնապալից վիճակ մը ստանան, բնաւ տարակոյս չկայ թէ օր մը չէ օր մը Մ. Նահանգաց համայնակուլ կոկորդին զոհ պիտի երթան։

⁂

Շատ անգամ ըսուած է եւ միշտ ալ առիթը կը ներկայանայ կրկնելու թէ Եւրոպայի խաղաղութեան վտանգը ամէնէն աւելի Ֆրանսայէն կը սպասուի։ Եւ արդարեւ այս միջոցին նոր պատճառ մը եւս տրուեցաւ Ֆրանսայի կողմէ՝ այդ ընդհանուր կասկածին վրայ քիչ մը աւելի ծանրանալու, վասն զի իր պատերազմական նախարարը, զօրավար Անտրէ, Վիլֆրանշի մէջ ի պատիւ 1870ին մեռած զինուորներու կանգնուած յիշատակարանին բացման առթիւ այնպիսի գրգիչ ճառ մը խօսեցաւ վերջերս, որ նոյն իսկ Ֆրանսական մամուլին մէկ մասը անպատշաճ գտաւ։ Եւ մանաւանդ այդ ճառին լեզուն ա՛յնչափ անվայել էր, որչափ ստոյգ է թէ եւրոպական միւս տէրութեանց մէջ յայտնի փափաք մը կայ ընդհանուր համաձայնութիւն մը գոյացնելու, որոնց գլուխը կը գտնուի նոյն իսկ Ֆրանսայի դաշնակից Ցարը, որ իր Զէնքընկեցութեան գաղափարը ու ծրագիրը բնաւ չէ մոռցած եւ ամէն առթիւ օգուտ քաղել կը ցանկայ, գոնէ մասամբ մը զայն իրագործելու։

Արդ, երբ ասդիէն իր դաշնակից Ֆրանսայի պատերազմական գործոց նախարարը, իր պաշտօնական դիրքով եւ հանգամանքով ի լուր աշխարհի ճառ մը խօսելով կը յայտարարէ թէ Ֆրանսա վրիժառութեան պատերազմի կը պատրաստուի, եւ պէտք է որ պատրաստուի, որպէս զի օր մը, պատեհ առթիւ 1870ի վրէժը լուծէ, կարծեմ թէ Ռուսիոյ կայսեր Զէնքընկեցութեան առաջարկը անօգուտ կ'ըլլայ։ Հարկաւ Գերմանիոյ մէջ երբ ամէնքն ալ լսեցին Վիլֆրանշի պատերազմաշունչ ճառը, անտարբեր մնացին, կամ որ եւ է կերպով հաւանեցան Նիքոլա Բ.ի խաղաղասիրական գաղափարին, նկատելով—եւ իրաւամբ—թէ անոր դաշնակիցն է առաջին հակառակորդը այդ գաղափարին։ Հարկ չկայ ըսելու արդէն թէ երբ այսպէս մեծ տէրութեանց մէկը կամ երկուքը յանձն չառնեն Զէնքընկեցութիւնը, որքան ալ մասնակի ըլլայ,— եւ զօրավար Անտրէի ճառէն հասկցուածը տարբեր բան մը չէ բնաւ—կարելի բան չէ որ յաջողի խաղաղասիրական այդ փափաքը, թէեւ բղխի այն նոյն իսկ Ֆրանսայի դաշնակից կայսրէն։ Եւ դեռ քաղաքական գրիչներ գտնուեցան որ կարծեցին թէ Իտալիոյ Թագաւորին Բեդերսպուրկ երթալով եւ Բարիզ ալ այցելելու կարծեցեալ մտադրութիւնը ունենալով՝ յուսալի կը դառնայ Երրեակ ու Երկեակ Զինակցութեանց մէկի ձուլումը։ Այլ թէ որքան անկարելի է այդ բանը, մանաւանդ Զէնքընկեցութեան հնարաւորութիւնը, ահա զօրավար Անտրէի ճառը բաւական է հաստատել։ Իսկ թէ վայելո՞ւչ էր անոր գործածած լեզուն, կամ ոչ, Ֆրանսացիք, մանաւանդ Գերմանացիք թող խորհին։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

Փոքրիկ տղայ մը անհամբերութեամբ իր մօրը կը հարցնէ թէ ինչո՞ւ համար իր քոյրիկը կամ աղբարիկը կ'ուշանայ։

—Ծախողը իր խոստումը չի բռներ, կը պատասխանէ մայրը։

—Չե՞ս կրնար իր խոստումը յիշեցնել հեռաձայնով։

ՏԽՈՒՐ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՇՈՒՐՋԸ

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Տեղւոյս Խառն Ժողովը, Հաղորդութեան այս խնդրին նկատմամբ կատարած քննութիւններու ընթացքին մէջ ունեցաւ կարգ մը թերութիւններ եւ յայտնի սխալներ, ինչ որ բնաւ ներելի չպիտի կրնային համարուիլ պաշտօնական ո՛ր եւ է ժողովի մը, մանաւանդ հանդէպ այսպիսի պարագայի մը, որ շուրջը կը դառնար անլուր սրբապղծութեան մը։ Առանց քաշուելու եւ առանց ո՛ր եւ է նկատումի, իբրեւ ժողովրդական անհատ եւ իբրեւ թղթակից Արեւելքին, նուիրական պարտականութիւն մը կը սեպեմ ինծի, հոս, այդ թերութիւնները եւ յայտնի սխալները երեւան հանել, միեւնոյն ատեն անձնական դիտողութիւններս ալ պարզելով։

1.—Սրբապղծութեան այս խնդիրը, տեղի ունեցած էր ասկէ վեց ու կէս ամիս առաջ։ Ու ճիշդ ատենին խնդիրը յուզուելով՝ ժողովրդային բողոքներ եւ դիմումներ եղած էին Առաջ. Փոխանորդ Յովհաննէս քահանայ Շահինեանին, սակայն այս վերջինը խնդիրը ծածկելով՝ մարել աշխատած էր. պէ՞տք չէր որ այս մասին ալ քննութիւն կատարուէր, երեւան հանելով Տ. Շահինեանի այս կէտին նկատմամբ ունեցած թագուն նպատակները։

2.—Հարցաքննութեան բոլոր նիստերուն ներկայ գտնուած է Շահինեան Տ. Յովհաննէսը, ու ներկայացող վկաներն ալ հարցաքննած։ Չենք գիտեր թէ, իբրեւ ի՛նչ Տ. Յովհաննէս բռնած ներկայ գտնուեցաւ այդ նիստերուն, եւ թէ, իբրեւ ի՛նչ հարցումներ ըրաւ այդ տեղ։ Այդ հարցաքննութեանց միջոցին, ո՛չ Առաջ. Փոխանորդն էր Տ. Յովհաննէսը եւ ո՛չ ալ ժողովական ո՛ր եւ է անդամ։ Եթէ իբրեւ քահանայ Տ. Յովհաննէսը ներկայ կը գտնուէր, ապա ուրեմն ինչո՞ւ ուրիշ քահանաներ ալ ներկայ չգտնուեցան, որ Տ. Յովհաննէսէն շատ աւելի իրաւունք ունէին ներկայ գտնուելու։ Ու յետոյ, չեմ գիտեր թէ, Խառն Ժողովը իր ուշադրութիւնը դարձո՞ւց Տ. Յովհաննէսի հարցումներու կերպերուն վրայ, որոնք իրականութիւնը ծածկելու եւ խնդիրը փճացնելու բնոյթն ունէին։

3. Հարցաքննութիւնները կ'արձանագրուէին Թաղ. Խորհուրդի հաշուակալ, Յովհաննէս Նաճառեանի կողմէն. Խառն Ժողովը գիտէր ու կը ճանչնար այդ Նաճառեան բռուածը, գիտէր որ ընկերը եւ մտերմագոյն բարեկամն է ամբաստանեալ երկու պարոններուն, եւ Խորհուրդին ու Ժողովին մէջ անցած դարձածները մէկիկ մէկիկ իրենց մանրամասնութեամբ ժամէ ժամ կը հաղորդէր ամբաստանեալներուն։ Ասկէ զատ, Ժողովը երկու անգամ ալ հարցաքննութեանց արձանագրութիւններուն մէջ անոր խեղաթիւրումները բռնեց ու հասկցաւ։ Չենք գիտեր թէ, Խառն Ժողովը ի՛նչ ըսելով արձանագրութեան այդ փափուկ պաշտօնը յանձնած էր այս Նաճառեան բռուածին։

4.—Առաջնորդարանը, Ժողովին ներկայացող վկաները, իրենց հարցաքննութիւնները եւ վկայութիւնները տուած են առանց ո՛ր եւ է երդումի։ Խնդրին պարագաները նկատողութեան առնելով՝ պէտք չէ՞ր որ, նախապէս քրիստոնէական եկեղեցիին օրէնքին համաձայն, խաչի կամ Աւետարանի եւ կամ նոյն իսկ Ս. Հաղորդութեան վրայ երդում մը ընելէ յետոյ տային իրենց վկայութիւնները։

5.—Ամբաստանեալներուն նպաստաւոր եղած հարցաքննութիւններուն արձանագրութիւնները ինչո՞ւ երկար եւ ընդարձակ կը գրէր Յովհաննէս Նաճառեան բռուածը, եւ աննպաստ եղածները կարճ ու ամփոփ, շատ անգամ խեղաթիւրումներ ալ մոգոնելով անոնց մէջ։ Ասի, յայտնի եւ որոշ նենգութիւն մը չէ՞ արդարութեան դէմ, ու բացարձակ պաշտպանութիւն մը ամբաստանեալներուն համար։

6.—Խառն Ժողովը այս խնդրին նկատմամբ, իր եօթը երկար նիստերու ընթացքին մէջ, անշուշտ համոզում մը ունեցաւ Խորհուրդին նիւթը եղող խնդրի մասին։ Պէտք չէ՞ր որ իր պաշտօնական կերպով՝ իր իսկական համոզումն ալ տեղեկագրէր Պատրիարքարան, Կեդր. Վարչութեան։ Քննութեանց թղթերուն պատճէնները, չոր ու ցամաք եւ բոլորովին անիմաստ գրով մը Պատրիարքարան ղրկելով՝ կը կարծէ՛ որ իր պաշտօնը լիովին կատարած ըլլայ։ Խնդիրը լուսաբանելու համար, ամէն բանէ առաջ եւ ամէն բանէ աւելի Պատրիարքարանը պէտք ունէր խնդիրը քննող Խառն Ժողովի հաւաքական եւ անկեղծ համոզումին, ու ինչպէս նաեւ անաչառ եւ անկողմնակալ բացատրութիւններուն։

Տեղւոյս Խառն Ժողովին այս բոլոր թերութիւններուն եւ օրինական զանցառութիւններուն պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ գլխաւորաբար Առաջնորդարանին վրայ, քանի որ ինքն է Ժողովին նախագահողը, Ժողովին հոգիը եւ Ժողովը կառավարողը։ Եւ սակայն, Ժողովին այս բոլոր պակասութիւններով մէկտեղ, ինչպէս արդէն ըսի, խնդիրը ինքնին ապացուցուած է իր բոլոր պարագաներով։ Եթէ խորին ուշադրութեան եւ լուրջ քննութեան առնուին հարցաքննութեանց թղթերը, ամէն բան պիտի յայտնուի եւ ամէն բան պիտի պարզուի որոշ եւ յատուկ կերպով։

Տխուր իրողութիւնը, զոր ատենին յայտնեցի, կարծիքի տակ եղած բան մը չէր։ Յայտնի իրողութիւն մը եւ բացարձակ ճշմարտութիւն մըն էր անիկա, իրողութիւն մը, զոր ոչ ոք կրնայ ծածկել, ճշմարտութիւն մը՝ զոր ոչ ոք կրնայ ուրանալ։ Խնդիրը որոշ է, եւ բոլորովին բացայայտ՝ իր բոլոր կողմերով։ Եթէ Պատրիարքարանը կամ լրագրութիւնը տակաւին չուզէ համոզուիլ խնդրին ստուգութեան—ինչ որ բնաւ չի յուսացուիր—ես պատրաստ եմ ու պիտի ըլլամ խնդիրը ապացուցանել, ամէն պարագայի եւ առիթի մէջ, յստակօրէն պարզելով անոր մանրամասնութիւնները։ Բաւական է որ անգամ մը խնդիրը ենթարկուի բացարձակ եւ անկախ քննութեան մը, դուրսէն եկող անաչառ եկեղեցականի մը անաչառ նախագահութեամբ եղած քննութեան մը։ Եթէ ինչպէս ըսի, Պատրիարքարանը կամ նոյն իսկ Կրօնական Ժողովը տակաւին կասկած մը ունենայ այս մասին, թող հաճին մօտակայ գաւառներէն եկեղեցական մը ղրկել Տիարպէքիր, այս խնդրին քննութեան համար։ Հրապարակաւ կ'առաջարկեմ որ պատրաստ եմ այդ եկող քննիչին ամբողջ ծախքը վճարել կանխիկ կերպով եւ առաջին առթիւ, նոյնպէս պատրաստ եմ կրելու ամենածանր պատիժ մը, կրօնական վերին իշխանութենէն որոշուած, երբ խնդիրը անկախ քննութեան ենթարկուելով—գէթ մասնաւոր քննիչի կողմէն— յայտնուի թէ եղած խնդիրը արդիւնք է անլուր զրպարտութեան եւ թշնամութեան։ Հակառակ պարագային եթէ խնդիրը հաստատուի, եթէ իրականութիւնը երեւան ելլէ, այն ատեն ի՞նչ պէտք է ընել ամբաստանեալ երկու պարոններուն, իրենց արարքը պարտկող, ծածկող Տ. Յովհաննէս քահանայ Շահինեանին եւ ամէն անոնց նկատմամբ որոնք կ'աշխատին խնդիրը ծածկել, ուղղակի եւ անուղղակի պաշտպանութիւններ ընելով Հաղորդութիւնը ոտնակոխ ընողներուն։

Այս խնդրին վրայ տակաւին գրելիք ունիմ, նաեւ ուրիշ կարգ մը ոչ նուազ կարեւոր ապացոյցներ ունիմ, յուզուած խնդիրը հաստատող, եւ որովհետեւ յօդուածս արդէն բաւական երկարեցաւ, զանոնք հրապարակելը կը թողում ուրիշ առթիւ։

Յակոբ Տէյիրմէնեան եւ Պօղոս Դէրպարեան, երկու ամբաստանուածները, Արեւի հասցէին ուղղուած բաց նամակով մը, զոր հրատարակած էր Արեւելք իր 4981 թիւով, կուզան ինքզինքնին արդարացնել, խնդրին ստուգութիւնը բոլորովին ուրանալով։ Գրուածքը թէեւ խեղճուկրակ բան մըն է, եւ մեր հրատարակութիւններուն հերքում մը սեպուելու հանգամանքէն բոլորովին զուրկ, եւ սակայն ասոր հետ մէկտեղ յաջորդ յօդուածով մը հարկ եղած պատասխանը պիտի տամ անոր ալ, միեւնոյն ատեն երեւան հանելով իրենց ներքին մարդը եւ իսկական նկարագիրը։ Բոլոր սիրով մէկ անգամէն այդ հաշիւն ալ հոս կը մաքրէի, եթէ ներկայ թղթակցութիւնս բաւական երկար եղած չըլլար։

Տիարպէքիր ՊԻՆԱԿ

ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ԱՐՁԱԳԱՆԳ ՄԸ
"ԾԱՂԻԿԻ,,Ի 408ՐԴ ԹԻՒԻՆ

«Ամէնէն տարօրինակ ընթացքներէն մէկն է ապահովաբար անիկա՝ զոր Պոլսահայ մամլոյ ներկայացուցիչներէն մաս մը կը պարզէ այս միջոցիս։ Այդ մարդիկը՝ որոնք պարզապէս անսխալական կը դաւանին որչափ իրենց թերթը, այնչափ մըն ալ եւ աւելի իրենց մեծայարգ անձը, երբեք չեն ներեր որ ո՛ր եւ է մէկը, ըլլա՛յ օրագրող կամ թղթակից, պզտիկ մը վեր առնէ կեղծիքի ա՛յն քօղը՝ զոր իրենք ձգած են իրենց թերթին վրայ։ Ինչ որ իրենք կը գրեն ո՛ր եւ է կրթական հաստատութեան վրայ, ինչ որ իրենք կը նկարագրեն, պէտք է եղեր որ իբր ճշմարտութիւն ընդունինք. կասկած մը իրենցմէ բղխած յայտարարութեանց մասին՝ ոճիր մը կը դաւանին, եւ ըստ այնմ կը ձաղկեն, կը դատափետեն զայն, առանց ընտրելու իրենց բառերը, առանց կաշկանդուելու ո՛ր եւ է նկատումէ, եւ գուցէ առանց իսկ գիտակից ըլլալու այն պատիժներուն՝ զորս կը տնօրինեն Մամլոյ Օրէնքին 22րդ, 23րդ, 25րդ, 26րդ եւ 27րդ յօդուածները։ Յարձակման, քննադատութեան, ինչպէս նաեւ այդ կարգի ամէն արարքներու վրայ միշտ ազնիւ հանգամանք մը պէտք է որ գոյութիւն ունենայ, մարդ մը կրնայ իր հակառակութիւնը, իր կարծիքի տարբերութիւնը արտայայտել առանց ազդուութեան. այլապէս իր ըրածը մինչեւ ա՛յն տեղուանքը կ'իջնէ՝ ուր պէտք չունինք ըսելու թէ կը դատապարտուի քիչ մը ամէն կողմէ։

«Խնդրոյ առարկայ մամլոյ ներկայացուցիչներուն աչքին, այդ ազնուութիւնը գոյութիւն չունի, եւ իրենց ոճին ու յարձակումին եղանակին նայելով՝ մարդ ակամայ սա համոզման կը յանգի, թէ կեանքերնուն մէջ բնաւ չեն ունեցած ատանիլ առաքինութիւններ։ Տխուր բան մըն է ասիկա, եւ պարզապէս ստգտանք կը պատճառէ մեզ ամենուս։

«Իրենց յարձակումին մէկ զէնքն ալ այն է զոր միշտ մէջտեղ կը դնեն, ամէն անգամ որ ինքնակոչ փաստաբանի դեր մը ստանձնելու ըլլան ո՛ր եւ է կրթական հաստատութեան նկատմամբ։ Կ'ըսեն թէ կրթական այդ հաստատութիւնն ու իրենց անձերը պաշտպանողներուն միակ նպատակն է ապահովել իրենց ամսականները..., եւ թէ բնականաբար հիմնաւոր հանգամանք չունին այդ ինքնապաշտպանութիւնները։ Այս տեսակ յարձակումի զէնք մը սակայն չենք կրնար հասկնալ թէ մինչեւ ո՛րչափ ատեն կրնայ դիմանալ նոյն իսկ իրենց պէս վարպետորդիներու (իրենց բառով) ձեռքին մէջ։ Այդ մարդիկը թող վստահ ըլլան թէ վարժարանը պաշտպանողներէն անոնք որ անկեղծ են, պէտք եղածէն աւելի կը համակրին Սանասարեան հաստատութեան, ու զայն կը սիրեն նոյն իսկ անշահախնդիր ու անխարդախ կերպով մը, թէեւ ըլլան ո՛չ թէ օրագրող կամ թղթակից, այլ՝ ուսուցիչ։ Թէ բաժանորդներ որսալու եւ կամ իրենց թղթակիցներուն պաշտօն մը գտնելու համար է որ, այս վերջիններուն հետ համախորհուրդ, լուտանքներ կը ժայթքեն Սանասարեան վարժարանի պաշտօնեաներուն դէմ, գուցէ լռելեայն ու գիտնամօրէն սպառնալով իսկ զանոնք իրենց պաշտօններէն արձակել տալ, ըստ որում ինքնապաշտպանութեան անհերքելի ոճիրը գործած են,— ակներեւ իրողութիւն մըն է, ու մարդ շատ միամիտ ըլլալու է հաւատալու համար, թէ այդ ուսուցիչները ամսական մը առնելնուն համար է որ այդպէս յարում ցոյց կուտան Սանասարեան հաստատութեան եւ թէ այդ ազնիւ ու անկեղծ խմբագիրները, ամենքն ալ (իրենց բառով) ամէն մեղքիս վրայ կը սիրեն եղեր այդ կրթական յարկը, կը դաւանին եղեր թէ այս վերջինին կապուած է մեր ցեղին ամենէն յարգելի բարերարներէն մէկուն անունն ու յիշատակը եւ թէ այդ պարագան կը բաւէ եղեր ինքնին իրենց աչքին նուիրական դարձնելու Սանասարեան Վարժարանը։ Ու ճիշդ այդ նուիրականութիւնը նոյն ինքն Պոլսահայ մամլոյ ներկայացուցիչներէն ոմանց կողմէ ոտնակոխ եղած տեսնելնուս համար է, որ այսպէս ձայն կը բարձրացնենք, այսպէս կը պաշտպանենք վերցնելով այն կեղծիքի քօղը՝ որուն տակ ծածկուած են այդ թերթերը երկար ատենէ ի վեր։

«Մենք այնպէս կը կարծենք թէ այդ թերթերուն վրայէն այդ քօղը վերցնելով, շատ մաքուր ու չնչին գործ մը կը տեսնենք։ Եւ այն աստիճան համոզուած ենք ասոր, որ ինքզինքնիս բնաւ տրամադիր չենք զգար ասկից վերջ ալ, հակառակ ակնարկուած խմբագիրներու կողմէ ըլլալիք նորանոր յայտարարութիւններուն, տարբեր ուղղութեան մը հետեւելու, միշտ տրամադիր ըլլալով սակայն տեղւոյս վրայ վարժարանին ընդհանուր վիճակի մասին կատարելի օրինաւոր քննութեան, ո՛ եւ է պաշտօնական մարմնի առջեւ ճակատաբաց ու միանգամ ընդ միշտ լռեցնելու համար այդ բոժոժաւոր լեզուները, արգիլելու համար բոլոր այն սեւ ու չարամիտ զրպարտութիւններուն շանթերը, չորս բարեխիղճ մարդեր մինչեւ ցարդ անամպ երկինքէ հաճեցան ու անշուշտ պիտի հաճին տեղալ իննամեայ պարտաճանաչ պաշտօնավարութեան մը վրայ, ինչպէս նաեւ հիմնովին ցրելու համար առհասարակ կազմուած ա՛յն թիւր ու ռամկական գաղափարը, թէ այս առթիւ մղուած բոլոր պայքարները թղթակցութեան կամ ճնշումի արդիւնք են, եւ մանաւանդ լոկ նիւթին շուրջը կը յածին։

«Եւ աւելորդ է ըսել թէ մինչեւ վերջը պիտի շարունակենք մեր ինքնաբերաբար սկսած գործը, յօգուտ նոյն իսկ Սանասարեան դաստակերտին, զոր ուրիշներէ աւելի մենք կը փափաքինք միշտ բարձր ու ամբիծ տեսնել, վեհաշուք հովանաւորութեամբ մեր Օգոստափառ եւ ուսումնասէր Կայսեր, շնորհիւ Վսեմ. Կուսակալին, Վսեմ. Կառավարիչին, Ս. Պատրիարք Հօր ու Խնամակալութեան, Հոգաբարձութեան ու Տեսչութեան, ինչպէս նաեւ ներդաշնակ ու մեղուաջան գործակցութեամբ Ուսուցչական Մարմնոյն եւ աշակերտաց։

Կարին, 12 Յուլիս Ա. Ն. ԹՈԹՎԱՅԵԱՆ

ԼՈՒԻ ԷՆՕ (76)

ԴԱՏԱՐԿԱՊՈՐՏԸ

ԻԲ.

—Բայց կարելի՞ բան է միթէ, Աստուա՛ծ իմ։ Ահռելի է ատիկա, գոչեց մայր Քէրկիղէք։ Չեմ ուզեր որ Մալօ սպաննուած մեռնի, որովհետեւ որքան ալ ոճրագործ ըլլայ, իմ զաւակս է ան։

—Ես եւ Լըկոռէլլօ կ'երթանք Բրաթէնըրօս գիւղակը, Մալօն պահանջելու համար, ըսաւ Թիպիւրս։ Հոս կը փոխադրենք զայն. ձեր կամքն ալ այդպէս չէ՞։

—Ահ, Թիպիւրս, դուք մեր բարի հրեշտակն էք։ Իմ որդւոյս ըսէք որ կը ներեմ իր գործած չարիքները, այն պայմանաւ որ եթէ ողջ մնայ՝ բոլորովին զղջայ եւ տարբեր կեանք մը վարէ։

—Շատ լաւ, կ'ըսեմ։

Թիպիւրս յետոյ խօսքը Մարիանիքի ուղղելով, ըսաւ.

—Ծառայութիւն մը պիտի խնդրեմ ձենէ։

—Պատրաստ եմ ընելու։

—Թրէաննա մարքիզուհին, իր դղեակին հրկիզումէն յետոյ, Ռուշէի խրճիթը փոխադրուած է. այս պահուս առանձին, հիւանդ ու թերեւս սարսափէ մատնուած է։ Մարիանիք, գնա՛ եւ օգնէ անոր, ապահովցո՛ւր զայն։

—Տիկին մարքիզուհին Ռուշէի խրճիթին մէջ կը գտնուի մի՞, մրմնջեց Մարիանիք, զարմացկոտ դէմքով մը։

—Խեղճ կինը իր թշնամիներէն կը վախնայ. խորհեցայ որ այդ խրճիթէն աւելի ապահով տեղ չկար. ինքն ալ հաւանեցաւ հոն ապաստանիլ։ Յոյսս ձեր վրայ դրած էի, Մարիանիք։

—Հիմա կը մեկնիմ, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը, որուն բարի սիրտը յուզուեցաւ։

Քանի մը վայրկեան յետոյ Թիպիւրս եւ Հայր Պոնէ, որոնք երկու ձի ձեռք ձգած էին, արագօրէն կը յառաջանային դէպ ի Բրաթէնըրոսի գիւղակը, մինչ Մարիանիք սայլակին մէջ նստած, դէպ ի ծովեզերք կը դիմէր աճապարանքով։

ԻԳ.

Բրաթէնըրոսի գիւղակը կ'երեւար նորածագ արշալոյսին մէջ։ Իր երկու պատուհաններէն դուրս կը սպրդէին կարմրորակ նշոյլներ, որոնք կը պայքարէին երկինքի տժգոյն ցոլքերուն հետ։ Այդ երկու պատուհանները կը վերաբերէին Էլիզապէթի ննջասենեակին, որ դամասկեան մանիշակագոյն կերպասով եւ ոսկեզօծ կարասիներով զարդարուած, մռայլ երեւոյթ մը ունէր։ Ճրագ մը, մութագոյն լուսամփոփով մը ծածկուած, խորհրդաւոր կերպով կը նկարէր հոն գտնուող առարկաներուն շրջագիծերը, որոնց մէջ կար սպանիական ծագում ունեցող խաչելութեան պատկեր մը։ Այդ ճրագը, միջնամիի մը վրայ դրուած, երեւան կը հանէր պառաւ աղջկան անկենդանօր եւ քայքայուած դիմագիծերը։ Մեծ թիկնաթոռի մը մէջ նստած, գլուխը հակած ձեռքերէն մէկուն վրայ, վարդարան մը մատներէն մէջ, անշարժ մնացած էր, աչքերը կիսափակ ու շրթունքները կծկուած։ Յանկարծ Էլիզապէթ ոտքի ելաւ, քանի մը քայլ առաւ սենեակին մէջ եւ հառաչալից ձայնով մը ըսաւ.

—Կորսնցուցի խաղը։ Մերինները կծիկը կը դնեն, եղբայրս սպաննուեցա՛ւ, մարքիզուհին ազատեցա՛ւ... Ա՜հ, Աստուած կը լքէ զիս, այնպէս որ տակաւ անոր գոյութեան չպիտի հաւատամ։ Սակայն պահ մը ամէն ինչ յաջող կ'երթար. յաղթանակը տարած էինք, Լօրանսը մեր ձեռքը անցած էր, ինչպէս նաեւ ժառանգութիւնը... Բայց անիծեալ վեհանձնութիւն մը խանգարեց ամէն յաջողութիւն... Երբեք նմանօրինակ նպաստաւոր առիթ մը չպիտի ներկայանայ... Աստուած իմ, պիտի թոյլատրե՞ս որ ապրին ամէն անոնք որ մեզի հետ չեն... Ի՞նչ ընելու է հիմա... կարծես թէ ամենակարող սատանայ մը կը պաշտպանէ այդ Լօրանսը... ո՛չ սէրը ո՛չ պատերազմը չկրցան կորստեան մատնել կամ ընկճել զայն. ես ալ Միւլպերի պէս կը զգամ թէ յաղթուած եմ։

Էլիզապէթի դէմքը մթագնեցաւ ու սկսաւ դոհաւէժ քայլերով չափչփել սենեակը։ Պահ մը լռելէ յետոյ, խուլ զայրոյթով մը գոչեց.

—Պարտուեցայ, հիմա պէտք է որ խորհիմ եւ զգոյշ ընթացք մը ունենամ։ Այդ պատճառաւ է որ Մալօն հոս փոխադրել տուի... Այդ կարգի աւազակները վատ կ'ըլլան. մահուան մերձեցումը կ'ահաբեկէ զանոնք եւ բերաննին կը բանայ, գաղտնիքներ դուրս տալու համար։

Էլիզապէթ ահարկու կորովով մը արտասանեց այդ վերջին խօսքերը։ Նոյն պահուն սենեակին դուռը զարնուեցաւ եւ Պրիս ներս մտաւ։ Թրէաննա մարքիզին մահէն յետոյ, Պրիս բնականաբար Բրաթէնըրոսի գիւղակին մէջ կը մնար։

—Ա՛հ, դո՛ւք էք, Պրիս, ըսաւ օրիորդ Բրաթէնըրոս, հանդարտելով։ Գիտէ՞ք թէ ինչ եղաւ, ո՞ւր գնաց մեր պետը՝ Վէրնէօյլ կոմսը։

—Գիտեմ, օրիորդ։ Բայց ներեցէք որ նախ ըսեմ թէ ձեր հիւրընկալած վիրաւորը խոստովանահայր մը կ'ուզէ։

—Մալօ՞, հարցուց Էլիզապէթ սարսռագին։

—Այո՛, օրիորդ։ Երբ ձեր սենեակը կուգայի, լսեցի որ կը հեծէր, իր սենեակը մտայ։ Վիրաւորը զիս տեսնելուն պէս, գոչեց. «Խոստովանահայր մը բերել տուէք։» Պէ՞տք է գոհացում տալ այդ փափաքին, օրիորդ։

—Անօգուտ բան է։ Դեռ քանի վայրկեան առաջ բաժնուեցայ վիրաւորին քովէն. իր վիճակը ծանր եւ յուսահատական չէ, որպէս զի հարկ ըլլայ երէց մը կանչել այս պահուս։

—Շա՛տ լաւ, օրիորդ, պատասխանեց Պրիս, անըմբռնելի ժպիտով մը։ Հիմա փութամ ձեզ ըսելու թէ Վէրնէօյլ կոմսը գնաց Քոէթ-Բէին դղեակը, ուր կը գտնուի հիմա։

—Տեսա՞ք զայն։

—Այո՛, օրիորդ, Դատարկապորտին եւ հայր Պոնէի ընկերակցութեամբ։

—Ի՞նչ կ'ըսէք, ո՞վ երկինք։

—Ապահով եմ այդ մասին, քանի որ հեռուէն հետեւեցայ անոնց, սկսեալ Ռուշէին, ուր կը գտնուի Թիպիւրսի խրճիթը, մինչեւ Քոէթ-Բէին դղեակին շրջակայքը. հոն կոմսը բաժնուեցաւ իր արտակարգ ընկերներէն։ Իսկոյն հոս փութացի, տեղեկութիւն տալու համար ձեզ։

—Միշտ բանիմաց ու յանդուգն երիտասարդ մը, ըսաւ Էլիզապէթ, գոհ երեւոյթով մը։ Բայց ինչպէս կ'ըլլայ որ մեր ամենէն ահարկու հակառակորդները թող կուտան որ կոմսը պրծի իրենց ձեռքէն։ Բայց ի՛նչ փոյթ, պատերազմը նորէն պիտի սկսի, եւ աւելի ազդուութեամբ։ Շնորհակալութի՛ւն Պրիս, տուած լուրիդ համար։

(Շարունակելի)

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԴԱՍԱՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՄԱՍԻՆ

ԻՆՁ ԻՆՁ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Սակայն մանաւորապէս դիտել կ'ուզենք այս խնդրին ծնունդ տուող պատճառներէն մէկը, այսինքն ստուգութիւնը թէ տղաք սխալներ պիտի ընեն իրենց առանձին աշխատութեան մէջ, նաեւ այդ սխալներուն անյուսալի կշիռը եւ մեր թելադրած եղանակին՝ զանոնք արգիլող յատկութեան արժէքը։ Չպիտի ապացուցանենք այդ սխալներուն գոյութիւնը որ ակներեւ է. եւ արդէն գիտենք թէ տղաք ճշդութեան կիրքը չունին, չեն կրնար ունենալ, եւ ուսուցչին ներկայութեան է միայն որ կ'ուզեն ճիշտ գրել, խօսիլ, մտածել, անոր համար որ ուսուցիչը ճիշդին միայն կը հաւնի։ Ո՛րքան ալ մտածեն թէ ուսուցիչը յառաջիկայ դասին պիտի տեսնէ իրենց պարտականութիւնները, եւ պիտի քննադատէ զանոնք—ենթադրելով իսկ թէ իրօք ուսուցիչները այսպէս կը վարուին,—տղաքը չպիտի գործածեն դարձեալ ինչ որ ճիշդ գիտեն իրապէս, վասն զի զերծ են ուսուցչին մխտումներէն՝ եւ ճիշդը գտնել տուող օժանդակութիւններէն զրկուած, վասն զի ի հարկին տանց փոխակայող անձնական ու անդրդուելի ճշդասիրութենէ մը զուրկ են արդէն։ Այս յատկութիւնը մէկն է անոնցմէ զոր վարժարանին մէջ ստանալու կուգան տղաք։ Մտային բարոյականին վերաբերող առաքինութիւն՝ զոր պիտի սորվեցնենք իրենց ունենալ, ճշմարտասիրութեան, ուղղամտութեան հետ։ Եւ ճիշդ ինչպէս երբեք հարկաւոր չէ որ յոռին ընեն, որպէս զի լաւը սորվեցնենք իրենց, օրինակի համար չարիք ընեն՝ որպէս զի իրենց պատուիրենք կամ վարժեցնենք բարիք միայն ընել,—նոյնպէս բնական է որ չսպասենք իրենց սխալներուն, որպէս զի ուղղենք, սրբագրենք զանոնք։

Սրբագրութիւնը որ ուսուցման խիստ անհրաժեշտ տարրերէն մէկն է, ամենէն աւելի գործադրուած եղանակներէն կամ միջոցներէն մէկը, թէեւ չեմ վարանիր մտածելու թէ գլխաւորն իսկ է իրօք,—սրբագրութիւնը անբաւական, աւելորդ, սխալ է, թէեւ տրամաբանական հետեւութիւնն է այն եղանակներուն որոնք անհրաժեշտօրէն սխալներ ընել կուտան տղոց,—եւ ա՛յնքան մերժելի՛ որքան այն սխալները զոր կոչուած է ջնջել։ Նախ, սրբագրութիւնը կ'ենթադրէ՝ բոլոր այն անճշդութիւնները. յանցանքը իրը չէ հոս թերեւս, վասնզի զանոնք անգիտակցաբար հարկադրող դասաւանդութեան եղանակն է որ թէ՛ զանոնք եւ թէ զինքը կը ծնի ու կը մշտընջենաւորէ։ Բայց ասկէ զատ սրբագրութիւնը տեղի՛ կուտայ սխալներուն. որովհետեւ անգամ մը որ աշակերտները կը տեսնեն թէ սխալնե՛րը միայն կ'ելլեն իրենցմէ, եւ ճիշդը ուսուցչէ՛ն միայն կուգայ, թէ կրնան ճիշդը գտնելու չաշխատիլ, քանի որ յառաջիկայ դասին ուսուցիչը պիտի ցոյց տայ՛ զայն, թէ յառաջիկայ «դաս»ը ուրիշ բան չէ միշտ արդէն, բայց եթէ սրբագրութիւն իրենց թերութեանց, թէ նոյն իսկ թերեւս հարկաւո՛ր են սխալները, կարենալու համար պատճառ ըլլալ յառաջիկայ դասին, կը տեսնէ՛ք որ սրբագրութիւնը կ'արտադրէ, արտադրած կ'ըլլայ կերպով մը այն սխալները զորս պիտի ջնջէ։ Բայց ինչ յիմարական բան։ Ասիկա չէ լոկ սակայն սրբագրութեան ապիկարութիւնը. գէշը ա՛ն է որ սրբագրութիւնը չի կրնար սխալները ջնջել։ Ամէն ուսուցիչ կը վկայէ հարկաւ թէ հարիւր անգամ սրբագրուած անճշդութիւն մը տակաւին ուղղուած չէ։ Ճակատագրական բան մըն է աս, նկատելով սրբագրութեան ամենէն սովորական ձեւը, որ, կրնայ ըսուիլ թէ սրբագրութեան էութիւնն իսկ է,—եւ նկատելով այն իրողութիւնը թէ տղոց ըրած սխալները ամենամեծ մասամբ բանաւոր են։

Ինչպէ՞ս կը հասկնանք սրբագրութիւնը։ Անճշդութիւն մը ջնջելու ատեն մենք կրնա՛նք մեր ուղղումը արդարացնել երկարօրէն, պատճառաբանել զայն, յիշելով օրէնքներու աւելի կամ նուազ մեծ այն շարքը՝ որուն եզրակացութիւնն է մեր հարկադրած ուղղումը. կամ, խորհելով թէ այդ բանը հրապարակաւ ըրինք իսկ մէկուն սխալին առթիւ, կրնա՛նք երաշխաւորել թէ իւրաքանչիւր տղայ մեր պատճառաբանութիւնը հասկցաւ, եւ ճշմարտապէս գիտակցեցաւ ցուցուած կամ իր ալ ըրած սխալին։ Չէ՞ որ ամէն հաւանականութիւն կայ, մեր սրբագրութեանց կարծես ներյատուկ անբաւականութենէն, որ անճշդութիւնները տետրակներուն կամ վայրկեանին մէջ ուղղուին՝ բայց մտքին մէջ յարակայի՛ն՝ քիչ վերջը դարձեալ յայտնուելու համար, քանի որ չկրցանք համոզել տղան, կամ որովհետեւ չըսինք հարկաւոր օրէնքներ, որոնց արդիւնքն էր այսինչ ճիշդ ձեւը, կամ որովհետեւ ըրինք զանոնք, եւ անոնց վերացեալ ու արհեստագիտական ասացուածներէն մեծ բան մը չհասկցաւ տղան։ Եւ յետոյ, մենք սխալնե՛ր ջնջելով ատեն պիտի անցընենք վերջապէս. մենք որ ցանել կամ տնկել միայն գիտենք, կրնա՛նք յապաղի՛լ ընելու համար այն մանր մունր ու անհամաւոր վերհպումները, յապաւումները, յօդումները որոնք շատ աւելի արուեստ ու համբերութիւն կը պահանջեն որքան չի պահանջեր տնկելը միայն։ Ի՛նչ նեղութիւն՝ արդէն բազմիցս կրկնուած բաները «անօգուտ կերպով» դարձեալ կրկնել, անհա՛ սխալ ե՛ն նորէն. անշուշտ միշտ պիտի սխալին. «հարի՛ւր անգամ ըսած ենք, աս տղոց գլուխը բան չի մտներ.»—Սակայն, իրօք, անգամ մը որ ա՛յնքան անփութօրէն եւ առանց դոյզն հոգեբանութեան կ'աւանդենք մեր նիւթերը, խիստ բնական է որ աւելի խնամով չկատարե՛նք մեր ուղղումներն ալ, աւելի ուղղակի, աւելի հոգեբանօրէն չհարկադրե՛նք զանոնք։ Այսպէս, սրբագրութիւնը, անհրաժեշտ հետեւանք սխալ եղանակներու, սխալ մըն ալ ինքն է, եւ կը գործէ ձիւր միջոցներով։ Եթէ մեր եղանակները խնամոտ ու գիտական չեն՝ սրբագրութիւնը ոչ նուազ անխնամ ու անգիտական է. եթէ հոգեբան չենք դասաւանդելու ատեն՝ սրբագրելու ատեն չենք կրնար ըլլալ զայն յանկարծ։ Եւ եթէ մեր դասաւանդութեամբ տեղի տուած ենք սխալներու, սրբագրութեամբ մը չենք կրնար ջնջել անոնց պատճառները, որոնք մնլանի գիծերու կամ սրբիչի չփումներու տակ չեն կրնար անհետիլ։ Սրբագրելը սխա՛լը անհետացնել է. ո՛չ թէ անոր պատճառը ջնջել։ Ասոր համար կ'ըսէինք թէ սրբագրութեան ընկալեալ ձեւը արդէն անոր էութիւնն իսկ է,— որովհետեւ եթէ մեր սրբագրութիւնը կ'աշխատի մանաւանդ սխալը անհետացնել, ամէն սրբագրութիւն տարբեր բան չըներ արդէն, երբ սխալին պատճառը չէ որ կը բառնայ։

(Շար.) Տ. Զ.

Արտաքին Լուրեր

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ. ՏԻՒՍԷԼՏՈՐՖԻ ՄԷՋ

Տիւսէլտորֆ քաղաքը.— Գերմանիոյ կայսեր ժամանումը.— Ընդունելութիւններ.— Ցուցահանդէսին այցելութիւնը.— Մեկնումը։

Պելճիական թերթ մը հետեւեալ թղթակցութիւնը կը հրատարակէ Տիւսէլտորֆէն.— «Երէկ իրիկուն Տիւսէլտորֆի մէջ ամէն կողմ «կայսրը կուգայ» աղաղակը կը լսուէր։ Աննկարագրելի խանդավառութեամբ ոգեւորուած էին բոլոր սրտերը։ Տիւսէլտորֆ որ նախ Կարթէնշթատ (պարտէզներու քաղաքը) եւ Բինսէլշթատ (արուեստագէտներու քաղաքը) եւս կը կոչուի, պարտաւոր էր պատրաստուիլ, վասն զի 1891 մայիս 6էն ի վեր կայսեր այցելութիւնը չէր ընդունած։ Տիւսէլտորֆ ռոմանտիկ ու անիմեր շատ հաճելի ու զարդարուն քաղաք մըն է։ Այսօր, գեղարուեստի նուրբ ճաշակով զարդարուած, ծաղիկներու պարտէզի մը երեւոյթը ունի։ Ժողովրդեան մէջ բազմաթիւ օտարականներ եւ Գերմանիոյ զանազան նահանգներէն եկած անձեր կան։ Ամէնքն ալ կը պատրաստին ջերմեռանդութեան մօտեցող ամփոփումով մը եւ հոս հոն կանգ կ'առնեն, սքանչանալու զարդարանքներուն վրայ. երբեմն զարկերտառովները կը մտնեն կազդուրուելու համար՝ ամիսներով ակնկալուած իրողութեան սպասումին մէջ կազդուրուելու։ Թնդանօթները կը գոռան եւ կայսերական կառախումբը կայարան կը մտնէ։ Տեղական իշխանութիւնները, քաղաքապետին առաջնորդութեամբ, կ'ընդունին կայսրը։ Վիլհէլմ Բ. առոյգ ու կայտառ, կառախումբէն կ'իջնէ. անձնապահ Ա. զօրագունդին համազգեստը կը կրէ՝ մարշալի գաւազանը ձեռքը բռնած, զինուորական երեւոյթով ու հաստատ քայլերով կը յառաջանայ, դէմքը քիչ մը սեւցած է արեւէն. կատարեալ գերման մըն է, Հոհենցոլլերնի ճշմարիտ տիպարը։ Քաղաքապետը, բնակիչներուն անունով բարի գալուստ կը մաղթէ Վիլհէլմ Բ.ի, որ քանի մը խօսքով կը պատասխանէ։ Կայարանէն ելած ատեն կայսրը կ'ընդունուի անհագին բազմութեան մը «հուրրա»ներով եւ «Հոխ»երով։ Ն. Վեհափառութիւնը կը բազմի քառաձի կառքի մը մէջ։ Վիլհէլմ Ա.ի յիշատակարանին առջեւ որ գեղարուեստական ճաշակով մը շքեղապէս զարդարուած է, կայսրը կ'ողջունուի, սպիտակ հագած աղջիկներու եւ ներկաներուն հետզհետէ աճող համակրական արտայայտութիւններովը։ Թափորը ճամբան կը շարունակէ եւ կայսրը քիչ վերջը աչքէ կ'անցնէ ուհլան եւ հիւսար գնդուորները՝ որոնք քիչ ատենէն Բրէթֆէլտ պիտի ուղեւորին։ Կայսրը կը մտնէ Տիւսէլտորֆի ցուցահանդէսը, ուր առաջին անգամ կ'ողջունէ ծերունի եւ քիչ մը կորաքամակ զօրավար մը Լօէ՝ հրամանատար Ցրդ զօրաբանակին։ Քաղաքին ու կառավարութեան բարձրաստիճան անձնաւորութեանց ներկայացումը կատարուելէ ետքը, Վիլհէլմ Բ. կը սկսի այցելել ցուցահանդէսին մասերը։ Հանքերու բաժնին առջեւ Կոլէնքիրխէնի հանքագործները նախնի տարազներով բարեւ կեցած են։ Կայսրը կը խօսի անոնց եւ կը հարցնէ անոնցմէ մէկին թէ ո՛ւրկէ շահած է կուրծքին կախուած երկաթ շքանշանը։ «Բրոյլըրոթի ճակատամարտին ատեն» կը պատասխանէ հանքագործը։ Վիլհէլմ Բ. իր պարոյններուն մէջ սքանչացում յայտնեց թէ ցուցահանդէսը իր ամէն մասերովը այնքան միաձեւ եւ նուրբ ճաշակով կազմակերպուած է։ Ուրախութիւն յայտնեց թէ օտար երկիրներու մէջ խիստ նպաստաւոր կերպով կը գնահատէին Տիւսէլտորֆի մէջ եղած ջանքերը որոնք նոր կապեր առաջ պիտի բերեն ուրիշ ազգերու հետ։ Ներկայ բոլոր ճարտարարուեստները ոգեւորութեամբ ցուցին որ կայսրը տեղեակ էր ճարտարարուեստութեան եւ արհեստներու վերաբերեալ ամէնէն չոր ու ցամաք եւ նոր խնդիրներուն։ Վիլհէլմ Բ. շատ հետաքրքրուեցաւ ալքոլով շարժող նաւակի մեքենայէ մը։ Կարգ մը բացատրութիւններ ստացաւ անոր նկատմամբ եւ ըսաւ.— «Խիստ լաւ, այնքան գետնախնձոր ունինք, ասասիկ լաւ միջոց մը անոնցմէ օգտուելու։» Վիլհէլմ Բ. գեղարուեստից բաժինն ալ այցելելով շնորհաւորեց երիտասարդ արուեստագէտները։ Թէեւ երեք ժամէ ի վեր կը պտտէր եւ օդը չափազանց տաք էր, սակայն զովացուցիչ ըմպելի չուզեց։ Այցելեց նաեւ Քրուբի բաժինը, ուր բաւական տեղեկութիւններ հարցուց եւ բացատրութիւններ ստացաւ։ Տակաւին պիտի մնար, բայց արքունական հրամանատարը երրորդ անգամ ըլլալով իմաց տուաւ թէ մեկնելու ժամը հասած է։ Կայսրը, Պ. Քրուբի առաջնորդութեամբ դուրս ելաւ. հագած էր մոխրագոյն վերարկուն. հաստատուն քայլերով գնաց զբօսանաւը, երկու կողմը կեցողները ողջունելով։ Ամբոխներու ընկերութիւնները Գերմանիոյ ազգային երգը կ'երգէին։ Թնդանօթները գոռացին եւ նաւը ճամբայ ելաւ եւ կայարանին մօտ կեցաւ։ Վիլհէլմ Բ. ցամաք ելաւ, կառքով գնաց կայարան եւ շոգեկառքով ճամբայ ելաւ դէպի Պոննէն։ Ժողովուրդը «հուրրա՛» կը գոչէր։»

ԻՍԼԱՆՏԱ

Օրինագիծ մը.— Իսլանտայի համար առանձին նախարարութիւն մը.— Կղզիին Հիմնական Օրէնքը:

Լրագիրներու մէջ շատ չի խօսուիր Իսլանտայի ու Իսլանտացիներուն վրայ, հազիւ հազ երբեմն ուշադրութիւն կը դարձուի դէպի այդ երկիրը, երբ նշանաւորութեան արժանի պարագայ մը ներկայանայ։ Քօբէնհակէն հաղորդուած տեղեկութեանց նայելով, կարեւոր նորութիւն մը ի գործ դրուի Իսլանտացիներուն համար։ Երկար ատենէ ի վեր, կղզիին բնակիչներուն կողմէ յայտնուած մէկ փափաքին է որ գոհացում կը տրուի այդ նորութեամբ։ Այսուհետեւ իսլանտական գործերը պիտի յանձնուին ո՛չ թէ դանիական նախարարութեան, այլ Իսլանտայի յատուկ նախարարութիւն մը, որուն անդամները պէտք է գիտնան իսլանտական լեզուն. այդ նախարարութիւնը պիտի հաստատուի կղզիին գլխաւոր քաղաքին՝ Ռէյքիավիքի մէջ։ Քանի մը ամիս առաջ, թագաւորին կողմէ ղրկուած պատուիրակութիւն մը Իսլանտացիներուն զեկուցած էր թէ ընդունուած է իրենց փափաքը. հիմա գործադրութեան դրուելու խնդիրը միացած է միայն։

—Տանըմարքայի դատական նախարար Պ. Ալպէրթի, որմէ կախում ունին իսլանտական գործերը, օրինագիծ մը ներկայացուցեր է Իսլանտայի նահանգային ժողովին, առաջարկելով որ կղզիին Հիմնական Օրէնքը փոխուի սապէս.— Տանըմարքայի թագաւորը վերին իշխանութիւն մը ունենայ իսլանտական գործերուն մէջ, Հիմնական Օրէնքին տրամադրած միջոցներով. Թագաւորը իր ազդեցութիւնը ի գործ դնէ իսլանտական նախարարի մը միջոցաւ։ Այդ վերջինը ուրիշ նախարարական պաշտօն չի կրնար վարել. իսլանտերէն խօսիլ ու գրել պէտք է գիտնայ եւ իր բնակութիւնը հաստատելու Ռէյքիավիքի մէջ, բայց պարտաւոր է Քօբէնհակ երթալ, երբ հարկ ըլլայ, որպէս զի նախարարաց Խորհուրդի նիստին մէջ թագաւորին հաղորդէ օրինագիծները եւ կառավարական կարեւոր գործերը։ Այն ծրագիրը, որոնց վրայ խորհրդակցելու հրաւիրուած է Իսլանտայի Նահանգային Ժողովը, կ'առաջարկէ երեսունէն քառասունի բարձրացնել այդ ժողովին անդամներուն թիւը, որոնց վեցը թագաւորին կողմէ պիտի ընտրուին։ Ընտրող պիտի ըլլան այն ամէն գիւղացիները, որոնք երկրագործութեամբ կը զբաղին եւ տուրք կը վճարեն, ամէն անոնք որ (բաց ի ծառաներէ) առ նուազն տարին չորս քուրոն տուրք կը վճարեն, ինչպէս նաեւ բոլոր պաշտօնատարները եւ այն ամէն անձերը որոնք առանց պաշտօնատար ըլլալու ակադեմական կամ նմանօրինակ քննութիւն մը անցուցած են։ Ընտրող ըլլալու համար պէտք է քսանհինգ տարեկան ըլլալ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Մաքսային սակացոյցի յանձնաժողովը.— Ծրագրին առաջին ընթերցումը.— Հողագործականներուն նպաստ միջոցները:

Գերմանիոյ մէկ տարուան աշխատութենէն ու հարիւր երեք նիստ գումարելէ յետոյ, մաքսային ծրագրի յանձնաժողովը վերջապէս աւարտեց անոր քննութիւնը, առաջին ընթերցումով։ Յանձնաժողովը որոշած է արձակուրդ ընել մինչեւ սեպտեմբեր 22, մինչ գերման Խորհրդարանը պիտի վերաբացուի հոկտեմբեր 14ին, որով չի յուսացուիր թէ մաքսային յանձնաժողովը կարենայ մինչեւ այն ատեն աւարտել ծրագրին երկրորդ ընթերցումը։ Պէտք չէ կարծել որ առաջին քննութիւնը կարեւոր հանգրուան մը կը կազմէ կատարելիք ճամբուն վրայ եւ թէ գերման նախարարութիւնը շնորհաւորելի է այս մասին։ Ընդհակառակը, վիճաբանութեանց պահուն ա՛լ աւելի լայնցած է այն խրամատը, որ յանձնաժողովին ու նախարարութեան ներկայացուցիչներուն միջեւ բացուած է, հայեցակէտներու տարբերութեան պատճառաւ։ Գլխաւոր շահերու հակառակամարտութիւններ իրարու բաղխեցան ի մասին արմտիքներու, արջառի, միսի եւ ճարտարարուեստական բազմաթիւ առարկաներու վրայ դրուելիք մաքսերուն։ Յանձնաժողովը ծայրայեղութեան տանելով իր մաքսապաշտպան ոգին, այնպիսի որոշումներ ըրաւ, որոնք անընդունելի յայտարարուեցան գերման կառավարութեան կողմէ։ Հողագործականները ճարտար միջոց մը գտած են, որպէսզի իրենց ծայրայեղ պահանջումներէն տարբեր կողմ դարձնեն ամէնուն ուշադրութիւնը։ Ամէն անոնք որ կը պահանջէին հացին ազատութիւնը, ճարտար գործ մը ըրած ըլլալ կը կարծեն, առաջարկելով որ մաքսերու հասոյթին յաւելեալ մասը յատկացուի այրիներու եւ որբերու յատուկ ապահովագրութեան հաստատման, որոնց բացումը պիտի կատարուի 1910ին, հաւաքուած գումարը շահու դրուելու համար։ Ազատական լրագիրները «Քաղաքական—ընկերական երկդիմութիւն» կը կոչեն այս առաջարկը։ Մնաց որ, գանձային նախարարը դիտել տուած է մաքրասէր հողագործականներուն թէ մաքսերու յաւելեալ հասոյթները անվերջ չեն կրնար առաջ գալ, եթէ գոյանան իսկ, պետական գանձը պէտք ունի անոնց։ Գանձային նախարար Պ. Թիէլման նոյն իսկ յայտարարեր է թէ մօտ ժամանակի մէջ պէտք պիտի ըլլայ նոր տուրքեր դնել։ Շատ հաւանական է որ երբ Խորհրդարանը վերաբացուի, իր սեղանին վրայ չպիտի գտնէ մաքսային սակացոյցի ծրագիրը, քանի որ մինչեւ այն ատեն յանձնաժողովը չպիտի աւարտէ իր քննութիւնը։ Նաեւ հետզհետէ աւելի հաւանական կը դառնայ այն ենթադրութիւնը թէ արդի առեւտրական դաշնագիրները պիտի երկարաձգուին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Միաբանութեանց խնդիրը.— Իրաւախոհական կարգադրութիւն մը.— Բարձրաստիճան անձնաւորութեան մը կարծիքը.— Նաւատորմը.— Օդերուն վիճակը:

Էքօ տը Բարիի խմբագիրներէն մէկը վերջերս տեսակցութիւն մը ունեցաւ բարձրաստիճան անձնաւորութեան մը հետ որ յայտարարեց թէ Խորհրդարանի նստաշրջանին վերաբացմանը ատեն միաբանական հաստատութեանց խնդրին համար իրաւախոհական առաջարկութիւն մը պիտի ըլլայ մեծամասնութեանց անդամներէն մէկին կողմէ եւ թէ նախարարութիւնը պիտի ընդունի զայն։ Այդ անձնաւորութիւնը յարեց.— «Միաբանական բոլոր վարժարանները արտօնութիւն պիտի ստանան. մայրապետները իրենց տեղերը պիտի մնան, բայց չաւելնալու պայմանով՝ այսինքն թէ միաբանութեան մը անդամներէն եթէ 10 հոգի գտնուին վարժարանի մը մէջ, անոնցմէ մեռնողներուն տեղ յաջորդներ պիտի չկարգուին։ Այդ ծրագիրը որուն արդիւնքը քանի տարի ետքը պիտի տեսնուի, ժամանակ պիտի տայ վարչութեան՝ կատարելու իր վարժարաններուն կազմակերպութիւնը. նաեւ այդ ծրագիրը սա աղէկութիւնը պիտի ունենայ որ միաբանութեանց, մեծ մասին ունեցած անվիճելի իրաւունքներուն պիտի չդպչի։ Այդ ծրագիրը որ Ելիսէի ժողովին նստաշրջանը բացուելուն պէս պիտի ներկայացուի, նպատակ ունի դարմանել անհել կացութիւն մը։ Պ. Լուպէ որուն հետ վերջերս տեսակցեցայ, չուզեր խօսիլ կրօնական միաբանութեանց վարժարաններուն փակման պարագաներուն վրայ, ուրկէ կը հասկցուի թէ նախագահին այնքան հաճելի չեն երեւցած վերջերս պատահածները։

—Ֆրանսայի ծովային նախարարութեան լրագիրը սա կարծիքը կը յայտնէ Միջերկրականին մէջ Ֆրանսայի նաւատորմին կողմէ կատարուած մեծ ռազմափորձերուն վրայ.—«Մեծ ռազմափորձերը աւարտեցան սքանչելի յաջողութիւն մը գործելով։ Վերջին օրը տեղի ունեցած ճակատամարտերու փորձերը ցոյց տուին նաւերուն ստացած վարժութիւնը, անոնց գործելու եղանակը, ճակատամարտի հինգ գիծերուն մէջ, որոնք նշանաւոր արագութեամբ մը ու ճշդութեամբ մը կատարուեցան։ Նաւային բանակը իր ամբողջութեանը մէջ մեծ ապահովութեամբ առաջնորդուեցաւ պարզ նշաններու միջոցաւ այն անհաւատալի շարժումներու մէջ, որոնց հետեւանքով անհրաժեշտ էր մեծ շրջաններ կատարել։ Նաւային մեծ համախմբումները վարելու հարցը լուծուած կ'երեւայ վերջնական կերպով՝ վերջին երեք տարիներու մէջ ուսումնասիրուած միջոցներով։ Պէտք է գիտել թէ Ֆրանսայի նաւատորմը առաջին եղաւ նկատողութեան առնող՝ զօրաւոր կեդրոնացումէ մը լաւագոյն կերպով օգտուելու խնդիրը, եւ այդ մասին, ռազմագիտական տեսակէտով, գնահատելի առաջնութիւն մը շահեցաւ իր հակառակորդներուն վրայ։ Ռազմափորձերու վերջին օրը նաւատորմին բոլոր նաւերը դրական կերպով մասնակցեցան մարզանքներուն, եւ գրեթէ ամէնքն ալ առիթը ունեցան փորձելու իրենց տրամադրութեան առաւելագոյն քանակութիւնը։ Երեսուներեք օրուան փորձերէ ետքը մարտանաւերէն եւ ոչ մէկը թեթեւ վնաս մը կրած էր։ Ասիկա սքանչելի արդիւնք մըն է, զոր մինչեւ այսօր ուրիշ ոեւէ նաւատորմ չէ կրցած ձեռք բերել։ Այդ պարագան կատարեալ վստահութիւն կը ներշնչէ մեզի մեր նաւատորմին համար եւ ցոյց կուտայ թէ ո՛ր աստիճան պէտք է գնահատենք նաւային բանակը կազմողները՝ որոնք իմաստուն ու անխոնջ եռանդով մը կրցան, այդքան երկարատեւ մարզանքներու մէջ անաղարտ պահել բոլոր գործիքները։ Իրաւունք ունինք յուսալու թէ պատերազմի ատեն մեր նաւատորմը կատարելապէս պիտի յաջողի։»

—Ֆրանսայի մէջ վերջերս տարօրինակ օդեր կ'ընէ. անձրեւ կը տեղայ ու բաւական ցուրտ է. առանց բաճկոնի կարելի չէ փողոց ելլել, ամառը չտեսնուած անցած է։ Ամարանոց գացողները Բարիզ կը դառնան, մանաւանդ ծովեզերեայ տեղեր գացողները, վասն զի ոչ ոք կրնայ տոկալ ջուրին պաղութեանը։ Ամենէն աւելի վնասուած են հունձքերը։ Հասուն ցորեններ փտած են իրենց ցօղուններուն վրայ։ Այգիներու բերքերն ալ կէս առ կէս բոլորովին եղած են, վասն զի խաղողները կը փտին։ Ֆրանսայի զանազան նահանգներուն մէջ այգեգործները գրեթէ կործանած են։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ամուրի նահանգը.— Տնտեսական կացութիւնը.—Չինացի գաղթականներ:

Ռուս թերթ մը՝ Ամուրսքայա Կազէթա՝ կ'ըսէ թէ Ամուրի նահանգին մէջ կատարեալ անգործութիւն կայ եւ ճարտարագործութիւնը մեծապէս նուազած է։ Վաճառականութիւնը առաջուան ծաղկեալ վիճակը չունի։ Մաքսանենգութիւնը անհագին վնաս կը պատճառէ վաճառականներուն՝ որոնք մինչեւ հիմա կրցած էին դիմադրել ճարտարագործական անկումին։ Երկրագործներն ալ կործանած են ցորեններուն գիներուն իյնալէն. մշակները չեն կրնար մրցիլ Չինացիներուն հետ, որոնք գրեթէ ոչինչ վարձքով մը կ'աշխատին։ Կը վախցուի թէ արմտիքները յաճախորդ պիտի չունենան, նոյն իսկ ամենէն աժան գինով։ Նոյն թերթը կ'ըսէ թէ մեծ վտանգ մը կայ Ամուրի նահանգին համար՝ մօտաւոր ապագայի մը մէջ. ասիկա Չինացիներուն գաղթման շարժումն է որ կը տարածուի թէ՛ Մանչուրիոյ եւ թէ Չինու արեւելեան երկաթուղին երկայնքը։ Չինացի գաղթականները աւելի հեռուն կը տանին իրենց յառաջխաղացումը, վասն զի վերսկսած են հաստատուիլ Ամուր գետին երկու եզերքներուն վրայ, ուր գիւղերը եւ քաղաքները կը լեցնեն, այդ կողմերու ռուս ժողովրդեան շահերուն մեծ վնաս պատճառելով։ Ամուրսքայա Կազէթա երկիւղ կը յայտնէ նաեւ թէ Չինացիները, Մանչուրիոյ պայմանագրութեան տրամադրութիւններէն օգտուելով, մի՛ գուցէ նորէն իրենց նաւերովը երեւան Ամուր գետին վրայ։ Ռուս թերթը վերջապէս մատնանիշ կ'ընէ սա իրողութիւնը թէ Չինացիները միշտ կը յառաջանան անհագին ալիքներու պէս, աստիճանաբար ռուս ժողովուրդը քշելով Պայքալ լիճին միւս կողմը եւ կարելի է աւելի հեռուն։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Սպանիոյ կրօնական միաբանութիւններ.— Բոնճորսան.— Բանակցութիւններ:

Մատրիտէն շաբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Վատիկանի սպանիական դեսպանին կողմէ Ռամբոլլա կարտինալին եղած պաշտօնական վերջին դիմումը յունիսին տեղի ունեցած է, բայց բանակցութիւնները հարկ եղեր է դադրեցնել, վասն զի կրօնական միաբանութեանց մասին Սպանիոյ կառավարութեան առաջարկութիւնները քննելու պաշտօն ունեցող կարտինալներու ժողովը տարուան այդ եղանակին մէջ չի գումարուիր. հետեւաբար բանակցութիւնները սեպտեմբերին պիտի վերսկսին։ Կ'ըսուի թէ Մատրիտի կառավարութիւնը թախանձագին խնդրեր է Ռամբոլլա կարտինալէն որ բարեհաճի փութացնել այդ ժողովին գումարումը։ Վատիկանի արտաքին գործոց նախարարը խոստացեր է, որով Մատրիտի քաղաքական շրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ քոնքորտային քանի մը յօդուածներուն մասին Սպանիոյ դահլիճին ըրած առաջարկութեանց համար Վատիկանի պատասխանը քիչ ատենէն պիտի տրուի։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Թրիէսթէի օսմ. ընդհանուր հիւպատոսարանին փոխ-հիւպատոս ու քարտուղար անուանուեցաւ Նիրայի օսմ. փոխ-հիւպատոս ու քարտուղար Վիթալիս էֆ., որուն յաջորդեց արտաքին գործոց նախարարութեան հպատակութեանց դիւանին քարտուղարներէն Ճէմիլ էֆ.։

ՍՈՒՐԻԷ ԶՕՐԱՎԱՐԸ, երէկ, Բարիզ ուղեւորեցաւ Արեւելեան ճեպընթացով։ Ֆրանսական դեսպան Պ. Քոնսթանս դեսպանատան շոգեմակոյկով Սիրքէճի գնաց եւ հոն սպասեց զօրավարին ժամանումին։ Քիչ վերջ Սուրիէ զօրավարը, որուն հետ կը գտնուէին հիւրամեծար Մէհմէտ Ալի պէյ, Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Պէրժէ, ֆրանսական դեսպանատան պաշտօնեաներէն ոմանք եւ այլն, Սիրքէճի ժամանեց Գամէր շոգենաւակով։ Մէհմէտ Ալի պէյ նախ դուրս ելաւ եւ զօրավարին ձեռքէն բռնեց ցամաք ելլելուն օգնելու համար. յետոյ ամէնքն ալ կառքերով գացին Սիրքէճիի կայարանը։ Դեսպանը ու զօրավարը պահ մը կեցան սպասման սրահին մէջ։ Հանրային Պարտքի վարչութեան ընդհանուր տնօրէն տ'Անտօ կոմսը եւ ուրիշներ զօրավարին ներկայանալով ողջերթ մաղթեցին։ Հիւրամեծար Մէհմէտ Ալի պէյ վակոնը մտնելով պէտք եղած պատուէրները տուաւ զօրավարին հանգստաւէտութեանը համար։ Սուրիէ զօրավարը խնդրեց Մէհմէտ Ալի պէյէն իր շնորհակալութիւնները մատուցանել յատուկ կայս. Գահոյից՝ իրեն նկատմամբ եղած կայս. մեծարանաց եւ Կ. Պոլսոյ մէջ եղած սիրալիր ընդունելութիւններուն համար։ Զօրավարը յարեց թէ Կ. Պոլիս կատարած ուղեւորութիւնը յաւիտեան պիտի յիշէ։ Սուրիէ զօրավարը յետոյ բոլոր ներկաներուն հրաժեշտ տուաւ ու մեկնեցաւ։

ԹՂԹԱՏԱՐԱՏԱՆ ՆՈՐ ՇԷՆՔԸ.—Ինչպէս յայտնի է, ճարտարապետ Վէտատ պէյ պատրաստեց Էսկի Զաղթիէի գետնին վրայ կառուցուելիք թղթատարատան նոր շէնքին գծագրութիւնները ու յատակագծերը։ Թղթատարական յանձնաժողովը, որուն նախագահն է Ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Ֆուատ պէյ, քննութիւն կատարելով տեսաւ թէ նոյն յատակագծերուն համաձայն կառուցուելիք շէնքը թէ՛ ներկային եւ թէ ապագային համար բնաւ յարմար չէ թղթատարական ու հեռագրական գործառնութեանց համար ակնկալուած զարգացումին, որով Վէտատ պէյը երէկ իր ներկայութեանը հրաւիրեց եւ իր դիտողութիւնները պարզելով յանձնարարեց որ նորէն յատակագծեր պատրաստէ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան դիմումին վրայ, կայս. Իրատէ մը արտօնեց Երիֆլիֆ զբօսանաւին նեղուցներէն անցքը։ Ինչպէս ծանուցուեցաւ, այդ զբօսանաւով Կ. Պոլիս կուգայ Սեւ ծովի ռուսական նաւաբաժնին հրամանատար Թիրթով ծովակալը՝ Նիքոլա կայսեր յարգանքները մատուցանելու Վեհ. Սուլթանին։

ՄԱՆՏԱ-ԲՈՍԹ.— Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին օրէն սկսելով Թղթատարական ութ—տասը կայաններու մէջ ալ մանտա-բոսթի փոխանակութիւն պիտի կատարուի։

—Որոշուած ըլլալով օսմ. երկիրներու եւ օտար երկիրներու նամակատանց միջեւ ալ մանտա-բոսթի փոխանակութիւն կատարել, Իզմիրի նամակատունը որոշեց այդ գործողութեան ձեռնարկել Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին օրը։

ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ԳԱՆՁՈՒՄԸ.— Եպարքոսական պաշտօնագիր մը ծանոյց ձեռնհաս պաշտօնատուներուն թէ տուրք վճարող մը եթէ պարտքը չհատուցանէ, հարկ չկայ սպասելու որ մասնավճարին գումարը երկու հարիւր ղրուշի հասնի, այլ անհատի մը տուրքը ո՛րքան ալ ըլլայ, եւ եթէ տուրքերու գանձման կանոնագրին 29րդ յօդուածին նշանակած պայմանաժամին մէջ մասնավճարները չհատուցանէ, պէտք է իսկոյն ազդարարագիր մը ղրկելով գանձել տէրութեան պահանջքները։

ՄԱԽՍՈՒՍԷՆ.— Նաւային գիր-հաշուապահ Հաֆըզ պէյ առջի օրը Բէյքոզ ուղեւորեցաւ՝ Դանուբի նաւագործարանին մէջ Հայտար Փաշայի գիծին համար շինուելիք երկու շոգենաւերու շինութեանը, հսկելու եւ Մախսուսէի վարչութեան միշտ տեղեկութիւն տալու պաշտօնով։ Մինչեւ որ աւարտի շոգենաւերու շինութիւնը Հաֆըզ պէյ ամէն ամիս Բէյքոզ երթալով երեք օր պիտի մնայ եւ շինութեան մասին տեղեկութիւն պիտի հաղորդէ Մախսուսէի վարչութեան։ Շոգենաւերուն գինը, շինութեանց աստիճանին համեմատ, մաս առ մաս պիտի վճարուի։

ԹԻՆՊԷՔԻՒԻ Ընկերութեան ընդհանուր ժողովը, առջի օրը, կատարուեցաւ Ղալաթիոյ գրասենեակին մէջ։ Վարչական Խորհուրդին տեղեկագրին նայելով, 1901ի տարեշրջանին կատարուած վաճառումներու քանակութիւնն է 1,673,129 քիլօ եւ գոյացած զուտ շահն է 9,566 օսմ. ոսկի։ Նախորդ տարիին հետ բաղդատելով, վաճառումները 102,053 քիլօ պակաս եղած են, բայց վաճառման գիներու բարեքման եւ ընդհանուր ծախքերու մասին եղած խնայողութիւններու շնորհիւ, 1901ի զուտ շահը նախորդ տարիներէն 524 ոսկի աւելի եղած է։ Ընդհանուր ժողովը, հաշիւները վաւերացնելէ ետքը, սա որոշումները տուաւ միաձայնութեամբ.— Ա. Զուտ շահէն հարիւրին հինգը՝ այսինքն 478 ոսկի աւելցնել կանոնագրին տրամադրած պահեստի գումարին վրայ եւ 9087 ոսկի ալ նոր հաշուին անցընել։ Բ. Նուրի պէյը վերստին վարիչ ընտրեց։ Գ. Պ. Պ. Ֆէնկէր ու Մօյէր 1902 տարեշրջանին համար հաշուեքննիչ ընտրուեցան՝ իւրաքանչիւրին հինգ հարիւրին ֆր. յատկացնելով։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ.— Երէկ ժամանեցին 10,500 քիլէ ցորեն Անատոլէն եւ 4000 Էտիրնէէն։ Գիները միեւնոյն վիճակին մէջ են՝ այսինքն կակուղ ցորեն, տեսակին համաձայն $9^3/_4$–13 ղրուշ, լիպրայէն վար եւ կարծր ցորեն 29–31 փարա։

—Երէկ ժամանած ալիւրներն են 400 պարկ Սամսոնէն եւ 1300 պարկ Օտեսայէն։

—Թիֆթիքի գիներուն անկումը կը շարունակէ։ Շաբաթ օրուընէ ի վեր ծախուեցան 254 հակ Եոզղատ՝ $16^{35}/_{40}$ $17^{15}/_{40}$ ղրուշէն եւ 150 Նալլուխան $17^1/_2$ ղրուշէն։

—Ձէյթի ժամանումն է 150 տակառ Կումէնիցա Ա. ու Բ. տեսակ։ Լաւ տեսակին օխան 6 ղրուշ է. գնող չկայ, երկրորդ տեսակը կ'արժէ քիլօն $4^5/_{40}$ ղր. (մէճիտիէն 21 ղրուշէն)։ Միտիլլիէն ալ ձէթի ժամանելով ծախուեցաւ $4^8/_{40}$–$4^{15}/_{40}$ եւ $4^{25}/_{40}$ ղրուշի քիլօն (մէճիտիէն 21էն)։

—Հունգարիոյ երկրագործական նախարարութեան պաշտօնական վիճակագրութիւնէն կ'երեւայ թէ Հունգարիոյ մէջ այս տարի, ցորենի քանակութիւնն է 44,860,000 էքթոլիտր (1901ին 33,730,000 էր) հաճար՝ 13,600,000, գարի՝ 12,750,000 եւ վարսակ՝ 11,500,000։

—Ամբողջ աշխարհի ցորենի արտադրութիւնն է 823 միլիոն էքթոլիտր, որուն 555 միլիոնը Եւրոպայի մէջ։

—Օտար հրապարակներուն վրայ առջի օրուան վերջին գիներն էին.— Լիվրբուլ, ցորեն 5/11/37 եւ բամպակ $4^{45}/_{64}$։ Նիւ Եորք, ցորեն՝ 72.37։ Մարսիլիա, ցորեն՝ 17.25։ Լոնտոն, մետաղ՝ արծաթ ձուլ 24.25, պղինձ, կանխիկ՝ 52.50 եւ կապար՝ կանխիկ՝ 11.50։

ՖԷՐԻՔԻՒՂԻ լատինական գերեզմանատան մատուռին մէջ, երէկ առաւօտ, հոգեհանգստեան պաշտօն մատուցուեցաւ Խրիմի պատերազմին մեռնող իտալացի զինուորներուն համար։ Ներկայ էին Իտալիոյ դեսպանատան ու հիւպատոսարանին պաշտօնեաները եւ իտալական գաղթականութեան երեւելիները։

ՌՈՒՍՉՈՒՔԻ իտալական փոխ-հիւպատրաս անուանուեցաւ Պ. Կրապօ, փոխանակ Պ. Վիգարի։

ՔԸՍԱՂԸՏԽԱՆԷԻ հովիտէն բերուելիք անոյշ ջուրերուն համար Պէշիքթաշի Թրամուէի կայարանին առջեւ եւ Գարաքէօյի կամուրջին գլուխն ալ աղբիւրներ պիտի շինուին։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ կը հեռագրեն թէ Լորտ Քիչնէր ներկայ պիտի գտնուի Խարթումի քոլէճին բացման հանդէսին։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Պ. Պարքլի Թօքիոյի դեսպանատան առաջին քարտուղար անուանուեցաւ։ Պ. Պարքլիի յաջորդեց Թէհրանի դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Ալպէն Եունկ։

ԹՈՒԶԵՐԸ. — Իզմիրէն հետեւեալը կը գրեն երեքշաբթի օրուան թուականով.— Երէկ իրիկուն տեղի ունեցաւ ժողովրդական այն հանդէսը որ ամէն տարի կը կատարուի թուզի առաջին բերքին ժամանման առթիւ։ Գործաւոր դասակարգը գնաց կարաւաններու կամուրջին կայարանը, ուր կը բերուին թուզերը։ Երբ դրօշազարդուած կառախումբը երեւաց, մեծազարդ «Հուրրա՛»ներով ողջունուեցաւ։ Թուզի բեռները դըրուեցան չքեղապէս զարդարուած եւ բոժոժներով ծածկուած ուղտերու վրայ, թափօրը ճամբայ ելաւ, Իզմիրի հրապարակը տանելով թուզերը՝ որոնք աշխատասէր ժողովուրդին երջանկութիւնը կը կազմեն։ Հազարաւոր անձեր կը հետեւէին ուղտերու թափօրին, որուն առջեւէն կ'երթային տեղական նուագածուներ։ Բերուած թուզերուն քանակութիւնն էր 534 բեռ։

ՏԷՐՔՈՍԻ ՋՈՒՐԸ.— Մեծ-Եպարքոսը նկատելով որ Տէրքոսի ջուրին մատակարարութիւնը երբեմն կը դադրի, նեղութիւն պատճառելով ժողովուրդին, հրամայեց քաղաքապետութեան՝ գրել Տէրքոսի Ջուրի Ընկերութեան որ ջուրի մատակարարութիւնը առանց ընդհատելու կանոնաւորապէս շարունակուի, վասն զի հակառակ պարագան պայմանադրութեան ջնջուելուն պատճառ կրնայ ըլլալ։ Մեծ-Եպարքոսը նաեւ ուզեց գիտնալ թէ նոյն Ընկերութեան մօտ գտնուող գոմիսէրը այդ մասին պաշտօնական ի՛նչ ձեռնարկ ըրած է։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՋՈՒՐԸ.— Սկիւտարի ջուրի Ընկերութեան կողմէ հաստատուած հանրային աղբիւրներու ջուրերը չորս օրէ ի վեր կտրուած ըլլալով, Սկիւտարի կառավարիչը Ընկերութեան պաշտօնեաներէն տեղեկութիւն ուզեր է. ասոնք ըսեր են թէ ջրամբարները կը մաքրուին, որով ջուրի հոսումը դադրած է. բայց Սկիւտարի ու Գատըգիւղի բոլոր տուները կը ստանան իրենց ջուրերը. ասկէ սա կը հետեւի թէ Ընկերութիւնը չուզեր ձրի ջուր տալ, ինչ որ հակառակ է իր յանձնառութեան տետրին։

ՀԵԼԼԷՆ կառավարութիւնը, նախապէս տուած որոշումը փոխելով, հրահանգ մը պատրաստեց, որուն համաձայն բրինձ, բամպակ, զամբիւղ, փխիթ եւ այլն, հելլենական ծովեզերքները այն ատեն պիտի ընդունուին, երբ վաւերագիր մը ունենան՝ տրուած Իզմիրի, Տարտանէլի, Սաքըզի, Միթիլէնի ու Հալէպի հելլենական հիւպատոսներուն կողմէ։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Ատաղձի վաճառական Պ. Բ. Էվրախօղլիի սնանկութեան մասին Իգտամ սա տողերը կը գրէ.— «Այդ անձը Կալացի ու Իզմիրի մէջ ալ ճիւղեր ունի զորս կը վարեն իր տղաքը։ Էվրախօղլը այս տեղէն առած «պոնօ»ները Կալաց գտնուող իր տղուն Արիսթիտիի անուանը կը փոխանցէ եղեր։ Արիսթիտի ալ իսկոյն զեղչել տալով փոխարժէքը կը գանձէ։ Արիսթիտի անուն այն անձը՝ որուն համար երէկ ծանուցինք թէ Կալացի վաճառականներէն չորս ամիս պայմանաժամով 400,000 Փր. չորթած եւ պայմանաժամը մօտենալուն փախած է, այդ Էվրախօղլուի տղան Արիսթիտին է։ Կալացի վաճառականները Կ. Պոլիս եկած են եւ կը սպասեն սնանկացած Էվրախօղլիի պատրաստելիք քօնքօրտաթօյին։ Էվրախօղլիի բացը քսանըմէկ հազար ոսկիէն աւելի է։»

—Ծովային առեւտրական դատարանը, կ'ըսէ Իգտամ, սնանկ հռչակեց Պէրէսթէճիներու մէջ վաճառականութիւն ընող Միխալի անուն անձը։ Դատարանին անդամներէն Ճէմիլ պէյ ժիւժ-գոմիսէր կարգուեցաւ եւ փաստաբան Թանաշ էֆ. Գարամանօղլըն ալ առժամեայ սէնտիք։

ՆԱՒԱՅԻՆ դէր-գնդապետ Սըտգը պէյ Մախսուսէի վարչութեան քննիչ կարգուեցաւ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ընկերութիւնը գործակալութիւններ պիտի հաստատէ Թօքատի, Կէրասունի, Իօտէմիշի, Եաֆայի, Մէնէմէնի, Սքարթայի ու Սամսոնի մէջ։ Նշանակուած գործակալներուն անունները հաղորդուեցան հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ԱՅՆՈՐՈՋԷՆ կը գրեն թէ երեք ռուս քահանաներ մակոյկով ձուկ որսալու ատեննին, մակոյկը շրջելով ամէնքն ալ ծովը ինկեր են։ Ասոնց երկուքը խեղդուեր են։

ԱՐԿԱԾ ՄԸ.—Բժշկական վարժարանին ուսուցիչներէն Ֆէյզի փաշա, երկուշաբթի օրը, տանը մէջ զսպանակաւոր աթոռը շտկած ատեն, աջ ձեռքը փայտերուն մէջ մնաց եւ մատերէն մէկին ծայրը փրթաւ, ուրիշ մէկ մատը բաւական կտրուեցաւ եւ ձախ ձեռքն ալ վիրաւորուեցաւ։ Անմիջապէս վիրաբոյժ բերուելով հարկ եղած դարմանները եղան։

ՁՈՒԿԻ ԱՆՁՐԵՒ.— Պուլկար լրագիրները կ'ըսեն թէ անցեալ կիրակի Տուլչիի ու Բաւարմայի մէջ սաստիկ հովէ մը ետքը անձրեւ տեղացեր է։ Կէս ժամ վերջը փողոցները, պարտէզները ու արտերը զանազան տեսակ թարմ ձուկերով լեցուած էին, այնպէս որ անցնելու տեղ չկար։ Ձուկի այդ անձրեւը մէկ ժամ տեւած էր։ Բնակիչները անմիջապէս հաւաքելով այդ ձուկերը, աղեր են։ Գիւղացի մը հարիւր օխայի չափ հաւաքեր է։ Կը կարծուի թէ Դանուբի վրայ իջած թաթառ մը բերած է այդ ձուկերը։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Կ. Պոլսոյ Չիչէք Բազարի կողմը մոմագործ կտաւի վաճառական Տէմիթօքլի, երէկ առտու, Թագսիմի մէջ բնակած իր տանը պատուհանէն վար նետուելով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ԲԵՐԱՅԻ ոստիկանութիւնը Թաթավլայի մէջ Թաշճը Ալէքօ անուն մարդ մըն ալ ձերբակալեց՝ իբրեւ մեղսակից Արապ Եօրկիի ու ընկերներուն։ Ալէքօյի տունէն գտնուեցան երկաթ կտրելու զանազան գործիքներ, դաշոյն մը եւ այլն։ Կ'ըսուի թէ Ալէքօ գողերու այդ Ընկերութեան առաջնորդն է։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը, երէկ, տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Հիւսէյին Հիլմի անուն անձը որ անցեալ յունուար 18ի գիշեր Աղապազարու կողմը ծխավաճառ Բալլին սպաննած էր։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Կ. Պոլսոյ ոգելից ըմպելիներու տեսչութիւնը, 28 յունիսէն (Հ. Տ.) սկսեալ իր գրասենեակները հաստատած է Ղալաթիոյ քարափին վրայ, Նախկին Լոյտ Խանի մէջ, երկրորդ յարկը։ Հետեւաբար, կը ծանուցուի թէ յիշեալ տեսչութեան գրասենեակները նախկին Լոյտ խանը փոխադրուած ըլլալով, տեսչութիւնը իր գործերուն սկսած է։ 2—8

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՎՐԻՊԱԿ.— Այսօրուան Քաղաքական Տեսութեան Բ. սիւնակի 51րդ տողին մէջ «անտարբեր մնացին» պէտք է ըլլայ «չմնացին», եւ 52րդ տողին մէջ «հաւանեցան» պէտք է ըլլայ «չհաւանեցան»։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բղէի առաջնորդական ընտրութեան տեղեկագիրը հասած է Պատրիարքարան։ Նորընտիր Առաջնորդ Տ. Դնէլ վարդապետին մեկնելու օրը դեռ որոշուած չէ, որովհետեւ Ս. Պատրիարքը նախապէս անձնական դիւանագրի մը ընտրութիւնը պիտի կատարէ, պաշտօն զոր մինչեւ հիմա կը վարէ Տ. Դնէլ վարդապետ։

—Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցին Ընդարձակ Օրացոյցին աշխատութիւնները աւարտած ըլլալով, այս անգամ Մատթէոսեան Տպարանին յանձնուած է, տպագրութեան համար։ Ս. Պատրիարքը ամէն ջանք ի գործ դրած է՝ Ընդարձակ Օրացոյցի գրական նիւթերը կատարեալ ու ճոխ ընծայելու համար։

—Արմաշեան քանի մը վարդապետներ այսօր Տ. Բաբկէն վարդապետի երթալով ցաւակցութիւն յայտնեցին իր մօրը մահուան առթիւ։

—Ռուսահայ ծանօթ մանկավարժ Պ. Ղազարոս Աղաեան 8800 րուբլի չափ դրամական նպաստներ ստացեր է իր քառասնամեայ գրական գործունէութեան առթիւ, որ ասկէ քանի մը ամիս առաջ տօնուեցաւ։

—Պատրիարքարանէ շրջաբերական մը ղրկուեցաւ գաւառներու Առաջնորդներուն, Տեղապահներուն, քարոզիչներուն, Թաղ. Խորհուրդներուն, որով կը ծանուցուի թէ Դատական Նախարարութեան կողմէ հասած թէզքերէի մը համաձայն, Կայսերական Իրատէ մը վեց ամիս պայմանաժամ կուտայ ծնունդներու, վախճանմանց, ամուսնութեանց եւ տեղափոխութեանց արձանագրութիւնները կատարելու, առանց օրինական տուգանքի։ Շրջաբերականը կը յանձնարարէ փութով օգտուիլ եւ զանցառու չգտնուիլ այդ օրինականգործողութեանց կատարման մէջ։ Նմանապէս Պատրիարքարանէ ուրիշ շրջաբերական մըն ալ ղրկուեցաւ գաւառները, գանձէլերի եւ Մուգաթայի տուրքերու մասին Տնտեսական Խորհուրդի կողմէ ասկէ առաջ տրուած որոշումները հաղորդուելով։

—Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Մանզումէի Էֆքեար եւ Սուրհանդակ լրագիրները, որոնք անցեալ շաբթու Տպագրական Տեսչութեան հրամանաւ դադարման դատապարտուած էին, այսօրուընէ հրատարակուիլ սկսած են նոյն Տեսչութեան հրամանաւ։

—Յունաց Պատր. Փոխանորդը, ի դիմաց Տ. Նաքիմ Ս. Պատրիարքին, շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Ս. Պատրիարքին, անուան տօնախմբութեան առթիւ։

—Հայ-Հռոմէականաց Պատր. փոխանորդ Տ. Աւետիս արքեպիսկոպոս, որ Կարնոյ Հայ-Հռոմէականաց Առաջնորդին նկատմամբ եղած ամբաստանութիւնները քննելու պաշտօնով գացած է Կարին, քաղաք հասած օրը դիմաւորուեր է Զաւէն Ծ. վարդապետի եւ իր Փոխանորդին կողմէ։ Աւետիս արքեպիսկոպոս, օր մը յետոյ փոխադարձ այցելութեան գացեր է Տ. Զաւէն վարդապետին։ Արփիարեան արքեպիսկոպոս նաեւ այցելեր է Սանասարեան վարժարանը։

—Օտեսայի մէջ քանի մը օր առաջ մեռեր է իշխան Գրիգոր Իվանիչ Մանուկ պէյ Միրզաեանց, ռուսահայ ազնուականութեան մէկ ներկայացուցիչը, որուն նախնիքը մէկուկէս դար առաջ Պոլսէն գաղթած են։ Մանուկ պէյ իր հօրմէն մեծ հարստութիւն ժառանգած էր, ուրկէ կարեւոր բաժիններ կը հանէր բարեգործական հաստատութեանց։ Արդէն Միրզաեանց գերդաստանը ծանօթ է իր մատուցած պետական ծառայութիւններով, ազնուական ծագումով եւ մեծ հարստութեամբ։ Հանգուցեալ Մանուկ պէյին յուղարկաւորութիւնը մեծ շքով կատարուեր է օգոստոս 3ին։ Դագաղը արծաթազօծ՝ գեղեցիկ ու ոսկեզօծ նկարներով զարդարուն, դրուեր է վեց ձի լծուած կառքի մը մէջ։ Բազմաթիւ ծաղկեպսակներ ղրկուեր են։ Դագաղը մինչեւ կայարան տարուեր է, ուր մասնաւոր կառախումբի մը մէջ դրուելով հանգուցեալին ծննդավայր գիւղը տարուեր է, իր կառուցած եկեղեցիին մէջ ամփոփուելու համար։

—Ֆրանսական կառավարութիւնը Պատուոյ Լէգէոնի ասպետի աստիճանը տուած է ռուսահայ ծանօթ վաճառական Պ. Աղեքսանդր Մանթաշօֆի, Բարիզի մէջ հայ եկեղեցի մը կառուցանելու համար ըրած բարեգործութիւնը գնահատելով։

—Երուսաղէմի Ս. Պատրիարք Հայրը շնորհաւորած ըլլալով Մաղաքիա Ս. Պատրիարքին անուան տարեդարձը, Ն. Սրբազնութիւնը հեռագրաւ շնորհակալութիւն յայտնած է։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Լեւոն էֆ. Ծզնաւորեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս. Միքայէլ էֆ. Ծզնաւորեան 120, Դաւիթ էֆ. Հայոցեան 120, Լօզմակեօզ եւ Ծիվան էֆէնտիք 120 ղրուշ։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՊԵՐՆ, 20 օգոստոս.— Զուիցերիոյ դաշնակցային Խորհուրդը որոշեց արտաքսել Սէն-Կալլէնի, Վատի ու Վալլիսի մէջ գտնուող կրօնական տասնըմէկ միաբանութիւններ, որոնց իննսուն օրուան պայմանաժամ տրուեցաւ իրենց գործերը կարգադրելու։

ԲԱՐԻԶ.— Յունաստանի Թագուհին Պետերսպուրկ ուղեւորեցաւ՝ ներկայ գտնուելու իր որդւոյն՝ Նիքոլա իշխանին ամուսնութեան՝ Ելէնա մեծ դքսուհիին հետ։

ՕՐԱՆ.— Մարոքցիներու խումբ մը յարձակեցաւ փոխադրախումբի մը վրայ որ պարէն կը տանէր Այն-Պէֆ-Հէլէլ գտնուող զինուորներուն։ Երկու կողմէն քանի մը հոգի սպաննուեցան ու վիրաւորուեցան։ Զինուորներ ղրկուեցան աւազակներուն ետեւէն։

ՖԻՈՐԷՆՑԱ.— Մեծ հրդեհ մը մոխիր դարձուց Վալլոմպրոզայի մեծ օթէլը։ Վնասը շատ մեծ է։ Մարդու կորուստ չկայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պարսից Շահը Բորթսմութ ուղեւորեցաւ, ուր ընդունուեցաւ Նաւարտ Թագաւորին կողմէ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 20 օգոստոս.— Էտուարտ Թագաւորը Ծնրակապի պատուանշանը նուիրեց Պարսից Շահին։ Շահը այցելեց Լոնտոնի գլխաւոր յիշատակարանները։

—Բորթօբրէնսէն (Հայիթի) կը հեռագրեն թէ կացութիւնը շատ ծանրացած է։ Կատարուելիք նախագահական ընտրութիւնը յետաձգուեցաւ։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Քանի մը լրագիրներ, մանաւանդ Սըն, կ'ըսեն թէ Մ. Նահանգները տրամադիր են գրաւել Հայիթիի ու Սէն-Տոմինկի հանրապետութիւնները։ Այդ ստացումը, Մ. Նահանգաց զինուորական շատ մեծ դիրք մը տալէ զատ, նաեւ պիտի վերջացնէ այդ երկիրները վրդովող անդադրում յուզումները։

ՀԱՎԱՆԱ.— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Քուպայի սահմանադրական նախագահը հրաժարեր է։

ԼԱ ՀԷ.— Պօթա, Տըլարի ու Տէվէթ զօրավարները, այսօր, ընդունուեցան Քրիւկէր նախագահին կողմէ. տեսակցութիւնը շատ սիրալիր եղաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Հնդկաստանի փոխարքան կը հեռագրէ թէ մեծ երաշտութիւնը շարունակելուն համար, օգնութիւն ստացող անձերուն թիւը այս շաբթու 40,000 հոգի աւելցած է։ Օգնութիւն ստացող անձերու ամբողջ թիւն է 450,000։ Պոմպէյի նահանգին մէջ ամէնէն աւելի տագնապալի է կացութիւնը։

ԲԱՐԻԶ.— Պետերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ հեծելազօրքերու գունդ մը մարզանքներ կատարած ատեն, ջոկատ մը գետը ինկեր է։ Բաւական հոգի խեղդուեր են։

—Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահը, յառաջիկայ գարնան, Ալժէ, Օրան ու Պիզէրթա պիտի այցելէ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պօէր զօրավարներուն հետ գտնուող քարտուղար Պ. Պրէտնէր տեսակցութեան մը պահուն յայտարարեր է թէ պօէր զօրավարները Մատէյրի մէջ Անգլիոյ Թագաւորին ու կառավարութեան կողմէ հրաւէր մը չէին ստացած Թագադրութեան հանդէսներուն ներկայ գտնուելու, այլ Լոնտոն ժամանած ատեննին այդ տեսակ հրաւէր մը ընդունած էին։ Սաքսոն շոգենաւին մէջ պարահանդէս տրուած ատեն երբ Լուի Պօթայի կը հարցնէր թէ ինչո՛ւ չի պարեր, կը պատասխանէր.— «Ի՛նչպէս կրնամ պարել երբ ժողովուրդս սուգի մէջ է։ Ի՛նչպէս կրնամ պարել մտածելով, հիւանդութեան եւ թշուառութեան տեսարաններուն ներկայ գտնուելէս քանի մը շաբաթ ետքը»։ Պօէր զօրավարները այդ պատասխանը պիտի տան ամէն տեսակ հրաւէրներուն՝ նաւահանգիստէն եւ կամ ուրիշ որ եւ է հանդէսի համար։ Պ. Պրէտնէր յաւելեր է թէ Լուքաս Մէյէր զօրավարին սուգն ալ կայ եւ թէ վերջապէս բնաւ չի փափաքիր մասնակցելու անգլիական որ եւ է հանդէսի։ Պ. Պրէտնէր պատասխանելով եղած հարցումի մը թէ Պօթա ու Տըլարի զօրավարներն ալ պիտի մասնակցի՞ն Բրէթորիայի գործադիր նոր կառավարութեան, յայտարարեց թէ անշուշտ պիտի մասնակցին, վասն զի այդ կերպով առիթ պիտի ունենան ծառայելու պօէր ժողովուրդին։ Քարտուղարը, դարձեալ հարցումի մը պատասխանելով, ըսաւ թէ յայտնի չէ որ պօէր զօրավարները Քօնկօ երթալէ ու Էտուարտ Թագաւորին ներկայանալէ ետքը, ո՞ւր պիտի երթան. ասոնց գլխաւոր նպատակն է նպաստ հաւաքել Պօէրներուն համար։

ՊԵՐԼԻՆ.— Բոսթ կը հերքէ անգլիական լրագիրներուն այն լուրը թէ Գերմանիոյ կայսրը Վիլհէլմսհէօ հրաւիրած ըլլայ Անգլիոյ Թագաւորը, վասն զի Գերմանիոյ կայսրը, այս ամառ, մտադիր չէ Վիլհէլմսհէօ երթալ։

—Պոզէնի մէջ քոլէրինի համաճարակ մը կայ. այդ վիճակը աւելի ծանր հանգամանք մը կը ստանայ սննդեղէններու սղութենէն, որով աղքատ դասակարգը չի կրնար պէտք եղածին պէս սնանիլ։ Հազարաւոր անձեր միայն եփած գետնախնձոր ու եգերդ կ'ուտեն, շատ քիչ անգամ կտոր մը հաց գտնելով։ Հունձքերը, սակայն, լաւ են եւ ուտելիքներու սղութիւնը շահադէտներու գործն է։ Եթէ հարկ եղած միջոցները ձեռք չառնուին սով պիտի ըլլայ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ արտաքին գործոց նախարարը, ծանոյց իր պաշտօնակիցներուն թէ Քուպայի հետ առեւտրական դաշնադրութեան մը կնքման մասին կատարուած բանակցութիւններով Սպանիա, մաքսային սակացոյցներու մասին, ամէնէն նպաստաւորեալ ազգին տրամադրութիւնները պիտի վայելէ։

ՍԻՈՒԼ.— Քորէայի հարաւային կողմը քոլերան հետզհետէ կը տարածուի։ Հիւանդութիւնը հոն բերած են Չինու հարաւային կողմէն եկած նաւեր որոնք Չէմուլփոյի առջեւ կեցած էին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սէն-Միշէլի մէջ (Հայիթի) չորեքշաբթի ու հինգշաբթի օրերը ճակատամարտներ կատարուեցան։ Քաղաքը մասամբ այրեցաւ։ Արթիպոնիթի զինուորները կը քալեն Բօր-Հայիթիէնի վրայ, ուր հանդարտութիւնը վերահաստատուած չէ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ապրամոն եւ Զան Ռուս վաճառականներուն եղերական մահը որոնք Մանչուրիացի աւազակներու կողմէ սպաննուեցան, դիւանագիտական հետեւանքներ ունեցան։ Մուքտէնի մէջ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան ներկայացուցիչ Պ. Բոլոքոլով, ազդու դիմումներ ըրաւ Չինու կառավարութեան մօտ՝ զոհերուն ընտանիքներուն համար հատուցում մը ձեռք բերելու նպատակով. նաեւ միջոցներ ձեռք առնել Մանչուրիոյ առեւտրական ճամբաներուն վրայ հսկողութիւն կատարելու համար։

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆԸ

Հրաբխական երկիրները սովոր երկրաշարժներուն ենթակայ ըլլալով, երկար ատեններ հրաբուխները պատճառ կը համարուէին այդ ահաւոր տատանումներուն, որոնք ամբողջ քաղաքներ հիմնայատակ կը կործանեն, ինչպէս որ եղած են Հէրքուլանում եւ Պոմպէի, Քրիստոսէ 79 տարի յետոյ, Մէսսինա, Էթնա լերան ստորոտը, (60,000 մեռելներ) 1693ին, Քարաքաս (Վէնէզուէլա) 1812ին եւ Սէն-Բիէռ 1902ին։

Սակայն հրաբուխները միայն պատճառ չեն այդ ստորերկրեայ ցնցումներուն, այդ սարսափելի աղէտներուն։ Երկրաշարժներու պատճառ կրնան ըլլալ նաեւ գետնին խորը գտնուած ապառաժի կոյտերուն կքելով կործանիլը, երկրիս տակը գտնուած ջրային գոլորշիներուն սաստիկ ճնշումէն առաջ եկած պայթումները, եւ մանաւանդ հողագունտին շրջապատին շարունակ ամփոփուելովը, երկրիս խաւերուն խախտումը։

Այս ալ եւ այլ պատճառներէն կը հետեւին բուռն պատառումներ եւ դղրդումներ, որոնք դուրս մղուելով՝ երկրիս երեսը տեղի կուտան երկրաշարժներուն։ Հետեւաբար կը զանազանուին այն երկրաշարժները որոնք ուղղակի հրաբուխի մօտ եղող երկիրներուն մէջ կը պատահին եւ անոնք՝ որ հրաբուխ չգտնուող տեղերը կը պատահին։

Վէսուվ եւ Էթնա լերանց սահմանները յայտնի նշանակներ կրնան համարուիլ առաջիններուն։ Ալպեան լեռները՝ որոնք յաճախ կը ցնցուին, բայց հոն բնաւ հրաբուխ գոյութիւն չունի։

Ծովուն յատակին ալ ցամաքային երկրի պէս շարժելով՝ ծովային երերում կը պատճառէ։ Ծովեզերեայ երկրաշարժները երբեմն ահագին ալիքներու եւ մակընթացութեան հետ միատեղ կը պատահին եւ ծովուն ափունքները կը քանդեն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 7 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	31	19 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	31	24
Ամէնէն վար գին	»	31	18
Րումէլիի Երկաթուղի գոց.	ֆր.	116	62
Ամէնէն բարձր գին	»	117	—
Ամէնէն վար գին	»	116	50

ԲԱՑՈՒՄ 8 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	31	18
Րումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	116	50
Շիրքէթի Խայրիէ		27	40
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Սօս. Օթմ. Տանժ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		8	75
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	45
» ժուիսանս		1	40
» պարտաթուղթ		495	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		496	—
Թրանսվալ		152	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		263	—
Լավրիոմ		73	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	37
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	71 ½
» » » չէք	»	22	70
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	70

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	26
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	—
Քրիմից	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէթալիք	»	102	—
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	57

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 20 Օգոստոս

Անգլիական Քոնսոլիտէ		95	37
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.		54	75
» » » Գ. բաց.		28	63
» » » Դ. գոց.		28	37
Օսմանեան Պանքա		12	37
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		41	—
» Մօնօբոլ		42	—
Պուլկարական 1888		91	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		109	12
Տօմինիալ		106	—
Թրանսվալ		6	06
Այտին երկաթուղի		14	50
Փոխառութիւն		25	33 ¾

ԲԱՐԻԶ, 20 Օգոստոս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100	82
» » 3 ½ %		101	17
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	28	97
գոց.	»	28	95
» » » Բ.	»	56	—
» » » Գ.	»	30	72
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	560	—
Օսմանիէ	»	485	—
Րումէլի երկաթուղի	»	118	—
Օսմ. մաքսատուն	»	512	—
Օսմ Ռէժի	»	329	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1077	—
Իտալական Ռանթ	»	102	30
Սպանիական արտաքին	»	81	90
Թրանսվալ	»	154	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	195
Դրամադեղչ	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 20 Օգոստոս

Ռուպլը	ֆր.	—	—
Րումէլի երկաթուղի	»	113	70
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	40
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	330

ՎԻԷՆՆԱ, 20 Օգոստոս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	80
Րումէլի երկաթուղի	»	111	20
Օսմ. Ռէժի	»	296	—

ՊՐՈՒՍԷԼ, 20 Օգոստոս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		28	80
Րումէլի երկաթուղի		117	25

ՌՈՊԵՐԴ ՔՈԼԷՃ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը պիտի սկսի Երկուշաբթի Սեպտ. 2/15։ Կարգադրութիւններ եղած են նոր դիւրութիւններ տալու վաճառականական ուսմանց համար, Մնայուն բժիշկ մը՝ աշակերտներու առողջութեան, մարմնամարզներուն ու խաղերուն, ինչպէս նաեւ վարժարանին ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ պիտի հսկէ։ Այս տարի կը բացուի նաեւ փոքր տղոց յատկացուած նոր շէնքը, մասնաւոր հսկողութեան տակ, ուր կարելի պիտի ըլլայ այսուհետեւ մինչեւ տասը տարեկան աշակերտներ ընդունիլ։ 8—15

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

Ուսումնարանիս ԺԳ. տարեշրջանը կը սկսի երկուշաբթի, 2/15 սեպտեմբեր 1902։

Աշակերտաց ընդունելութեան պայմաններուն համար պէտք է դիմել Ուսումնարանիս տնօրէնութեան, Բերա, Եէշիլ փողոց, թիւ 1, երկուշաբթի, օգոստոս 26էն սկսեալ։

Ուսումնարանիս ծրագիրն է գաղղիական երկրորդական վարժարաններուն, այս տարի նոր հաստատուած եւ բարեփոխուած, յայտագիրը, տեղական պիտոյից յարմարցուած։

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ
Բերա, 6/ 9 Օգոստոս 1902
851 2—10

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ

Տիկին Զապէլ Հ. Ասատուրի Գործնական Դասընթացք Ֆրանսերէնէ Հայերէն թարգմանութեան անուն գործին Ա. տարին, Ուսումնական Խորհուրդէն վաւերացուած, Սագաեան տպարանէն մաքուր տպագրութեամբ։ Այս դասագիրքը, որ յատկացուած է մեր տարրական նախակրթարաններու միջին դասընթացքին՝ պարզ միթոդով մը կ'ուսուցանէ ֆրանսերէնէ հայերէն թարգմանութիւն եւ կը պարունակէ բազմաթիւ հրահանգներ քերականական ամենատարբեր ծանօթութիւններով, որոնք անհրաժեշտ են աշակերտին իր ընելիք թարգմանութեանց համար։

Կը յանձնարարենք այս գործը թէ մայրաքաղաքիս եւ թէ գաւառաց հոգաբարձութեանց եւ տեսչութեանց։

Դիմել ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԴՐԱՏՈՒՆ, Ղալաթիա, Սեզլոս խան թիւ 5—7 եւ բոլոր հայ գրավաճառաց։ Գինն է 3 ղրշ.։ Մեծաքանակ գնողաց մասնաւոր զեղչ։
848 4—10

ՏԻԵԶԵՐՔ ԵՒ ԻՐ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ

(L'univers et Sa formation)
Գործ՝ ՏՈՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆԻ

Թարգմանեց ի Հայ
ՍԱՀԱԿ Վ. ՕՏԱՊԱՇԵԱՆ
ՓՈԽ-ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԿԵՍԱՐԻՈՅ
Գիտական լուրջ գործ, պատկերազարդ ընտիր տիպ
ԲՈՎԱՆԴԱԿ ՀԱՍՈՅԹԸ ՍՐՎԱԶԻ ՈՐԲԱՆՈՑ-ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՅԱՏԿԱՑՈՒԱԾ Է
Գինն 10 ղրուշ
(Կեդրոնատեղի, Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի արհեստանոցի սենեակը, Մեծ-Նոր խան)։ 2—3

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տէր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԵԱՆԻ ԴԱՐԵՃՐԱՏԱՆ ՎԵՐՋԻ ՅԱՐԿԸ
(ճիշդ Զաքարեանց դէմը)

Ամենասաստիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, բուն տարիքի, ծամօղութիւն, եւ ուղիղ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Թմրեցուցիչ դեղերու եւ ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԱՏԱՓԱԶԱՐ

Վարժարանիս նոր տարեշրջանը պիտի սկսի սեպտեմբեր 10ին (Ն. Տ.) Դշ.։ Գիշերօթիկներու տարեթոշակն է 12 օսմ. ոսկի, որուն կէսը պէտք է վճարել սեպտեմբերի սկիզբը, եւ միւս կէսը յունուարի մէջ։ Դաշնակի դաս առնողները 3՝ իսկ երգեհոնի դաս առնողները 1½ ոսկի աւելի կը վճարեն։

Վարժարանիս յայտագիրը փափաքողներուն ձրի կը ղրկուի։ Բանակցութեանց համար գրել առ. Տօքթ. Ս. Գավալճեան, ատենապետ խնամակալութեան Ատափազար։ 828 10—10

ԻՒՆԻՕՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829
Վանտոմի հրապարակ, թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	252	Միլիոն Ֆրանք
1900ին գանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	107	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	19	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	120	Միլիոն Ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	260	»
Դրամագլուխ և պահեստ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագին	17	» »

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով «Իւնիօն»ի ապահովագրուողք ԶԵՐԾ են այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոնց կ'ենթարկուին միւս այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՐԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Թիւթիւնճիւրուն Խան, Օսմ. Պանքային դիմացը։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 687 ՄԻԼԻՈՆ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուգակցեալ դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը եւ ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք: Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաճէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս: 579

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ
ԱՄԵՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիզութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անմիջամ ձգունով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան եւ մինչեւ իսկ որբձնութենէ կը զրկեն զմարդ: Թէ՛ նոր սկսած եւ թէ՛ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆՆ անվրէպ կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԹԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու:

Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ եւ միզանցքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ եւ հիւանդը յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անպատեհութիւններէն: Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարապ տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան եւ ուղղակի կը փճացնեն իրենց առողջութիւնը:

Սանդալ Սալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս եւ գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները: Զգուշացէք անուններու նմանութենէն. ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք:

Կը ծախուի նաեւ Ճամիի բաղը Բ[illegible] պէյի Սուլթան Համամ Մէջիտի, Լի օս, Պօնտէյիոնօ դեղի մթերանոցն ու Պօն-ճէ Գաբու Բիւշիւքեան դեղարանը:

897 8 30

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ
ԽՆԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Ի ԼՕՆՏՕՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին
162, 924, 140 ֆռանք

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ եւ շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին
29, 765, 473 ֆռանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848էն ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, եւն.
362, 858, 507 ֆռանք

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆռանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԷՏՈՒԸՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըք փողոց, Ալլալէմի խան:

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ:

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան:

ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 տարի. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պէրլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԷՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, ամսական փոքր վճարումներով.—(Միեւնոյն պայմանները կենսաթոշակ ապահովագրութեան համար):

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի, թիւնելի եւն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), ապահովել ամբողջ կեանքին համար, ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային:

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ՊԱՏՕ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕՀԼ
Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ խան, թիւ 7, 8, 9:

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով:

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ընդհանուր քննիչ
Ա. ՀԻՐՄԻՒԶ

Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՏՈՐ ՐԷԲԷՆ

Ընդարձակ մանրամասնութեանց համար դիմել, Ղալաթիա, քարափին վրայ, հին մաքսատան տեղը, գործակալութեան գրասենեակը: 524

ՇԱԲՈԹՕԻ ՖՕՍՖՕԳԼԻՍԷՐԱԹ ՏԸ ՇՕԻ ԳԻՆԻՆ
VIN DE PHOSPHOGLYCÉRATE DE CHAUX DE CHAPOTEAUT

Կը ներկայացնէ այն ձեւը որուն տակ Ֆօսֆաթ տը Շօն կը գտնուի մարմնին մէջ: Առաջին կարգի կազդուրիչ մըն է, որ կը գործածուի Ֆօսֆաթիւրիի, Գլօտօզի, դանդաղընթացութեան, ապուշութեան, և ընդհանրապէս բոլոր մարսողական հիւանդութեանց մէջ: Կը պատրաստուի նաեւ օշարակի, դեղահատի և հատիկներու ձեւին տակ:

Կեդրոնատեղի Բարիզ, 8, Վիվիէն փողոց և գլխաւոր դեղարանները:

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ: Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կու տայ:

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած: Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն առենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ:

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ. ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մէկուն դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է:

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ
HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԽԵՂԾՈՒՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով: 387

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալլանօ	1089	Գօմօ	1497	Կօգօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէփօ	3607	Գօնսէլօ	2906	Կրօտինօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անձէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիթրօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միրանտօ	3557	Սիլվիօ	1193
Բասսանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինդու	3720	Միլօ	1057	Սպէրօ	1200
Բօրօտինօ	1264	Տօւրօ	2383	Հօրատիօ	3600	Մօնդէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Բրավօ	1076	Տրավօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Բրինօ	841	Տինամօ	504	Իտալօ	2354	Նէրօ	1083	Թօբիօ	3827
Բըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օթիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրինօ	487
Գալիբսօ	1387	Էրատօ	1841	Քլէսօ	1053	Օբլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասբօ	1914
Գարլօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Քօմսօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսգօ	4582	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Ենօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Թօֆիօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է:

Օթէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօ՛ւրն, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է:

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼՖ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ
ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէշթա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորութեան գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլ. ֆրանք	114 միլ. ֆրանք	461,3[illegible],390 ֆրանք

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ'ապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով: Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, շահաբաժնի մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով: Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսաթոշակներու համար:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ը կեդրոնական գրասենեակը Պոլիս, Պարնաթան խան: Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. Կայս. Պանքայի

Ընդհանուր գործակալ ամբողջ Թուրքիոյ համար
ՈՐԴԻՔ ՆԻՍԻՄ ՊԱՐՆԱԹԱՆԻ

747 15—53

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
1902 Մայիս 25էն սկսեալ մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Եւրոպական եզերքէն Կամուրջ

10 30 Պէպէք արնվ. գրչ. չէնկ. պէյլ. օրթ. պէշիք. գապաթաշ 20
10 40 Ա. Ք. Գավագ ենիմ. մէզպ. պէօյ. Թրպ. ենիք. միրկ. 39
10 45 Ենիք. սթէն. էմիրկ. ր.հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. 45
11 30 Սթէն. միրկ. ր. հիսար պէպէք արնվ. գրչ. օրթ. պէշիք. 22
11 40 Ենիմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. միրկ. պէշիքթաշ 38
12 — Պէյք. բշպ. ենք. սթն. էմիրկ. ր. հիսար պէպէք, արն. գրչ. օրթ. պշկ. 43
12 40 Ենմ. մէզբ. պյքտ. Թրպ. ենք. միրկ. պշկ. 40
1 15 Արնվ. գրչ. օրթ պշկ գապթշ. 23
1 30 Սթն. միրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պէշկ. 34
1 50 Ենմ. մզբ. պյքտ. Թրպ. ենք. սթն. միրկ. պէշ. ուր. եւ կիր. ր.հիս. պէպք. արն. գրչ. օրթ. 37
2 40 Միրկ. ր. հիս. պէպ.արն. գրչ.օրթ.պշկ. 20
3 05 Ենմ. մէզբ. պյքտ. Թրպ. ենք. սթէն. էմիրկ. պշկ. ուր. եւ կիր. Ր.հիս. պէպ. գրչ. օրթ. 32
3 50 Էմիրկ. ր. հիս. Պէպ. արն. գրչ. օրթ. պէշկ. 34
4 30 Ենմ. մզբպ. պէօյք. Թրպ. ենիք. սթն. միրկ. Ր. հիս. ա. ն. օրթ. պշկ. 40
4 .5 Պէպէք արնվ. գրչ. օրթ. պշկ. գպթ. 37
6 — Ենմ. մզպ. պյքտ. Թրպ. ենք. միրկ. ր. հիս. արնվ. օրթք. պշկ. 39
6 — Պէպք. արն. գրչ. չնկլ. պէյլ. օրթ. պշկ. գապաթաշ բացի ուր. եւ կիր. 32
7 25 Ենմ. մզբպ. պյքտ. Թրպ. պէյք. ենք. սթէն. էմիրկ. ր.հիս. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պշկ. 20
9 30 Ենմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. սթ. միրկ. ր. հիս. պէպէք Արնվ. գրչ. Օրթ. պէշկ. 38
9 35 Միրկ. ր.ա.հիս. պէպէք արն. գրչ. օրթ. պշկ. բացի ուր. եւ կիր.է 43
10 35 Ա. Ք. Գավագ Ենմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. միրկ. ա. հիս. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պշկ. ուր. եւ կիր. ենի մահալլէէն 37
11 — Սթն. ր.հիսար պէպէք գրչ. պէյլ. օրթ. պէշկ. բացի ուր. եւ կիր.է 20

Ասիական եզերքէն Կամուրջ

11 05 Ա. ճիս. գնտ. վնք. չնկ. պէյլ. գզկ. պշկ. 31
11 10 Պէյզ. բշպ. չպգլ. գնտլ. ա. հիս. գանլ. պէշկ. ուր. եւ կիր. վնիք. չնկ. պէյլ. Գզկ. 23
11 50 Ա. հիսար գնտ. պէպէք վնք. չնկ. պէյլ. գզկ. պշկ. 32
12 30 Պէյզ. բշպհ. չպգ. գնլ. ա. հիսար գնտ. պշկ. ուր. եւ կիր. վնք. չնկ. պէյլ. գզկ. 44
1 — Ա. հիսար գնտ. վնք. չնկ. պէյլ. գզկ. 39
1 — Ենմ. մէզբ. պէօյք. բբճպ. Թրպ. պէյզք. բշպ. չպգլ. գնլ. ա. հիսար գնտ. օրթ. պշկ. ուր. եւ կիր. վնք. չնկ. պէյլ. գզկն. 46
2 05 Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չէնկ. պէյլ. գզկ. պշկ. գպթ. 38
2 05 Ր. Ա. գվգ. ենիմ. մէզբ. պէօյքտ. Պէյզ. բշպհ. չպգ. գանլ. ա. հիս. գնտ. պշկթ. 45
3 20 Ա. հիս. գնտ. վնք. չնկ.պէյլ. գզկ. պշկ. գապաթաշ 43
4 15 Պէյզ. բշպհ. չպգլ. գանլ. ա.հիս. գնտ. վնիք. չնկ. պէյլ. 44
5 15 Պէյլ. գզկ. սկիւտ. պշկ. 13
8 05 Գնլ. միրկ. ա. հիսար գնտ. վնք. չնկ. պէյլ. գզկ. գպթ. 22
8 15 Ր. Ա. գվգ. մէզպ. պօյք. Թրպ. պէյզ. բշպ. չպգլ. գանլ. ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գուզգ. պէշկ. 46
10 35 Ա. հիսար արնավուտքէօյ 44
10 15 Պէյզ. ենք. գանլ. ա. հիս. գնտ. չնկլ. պէյլ. գզկ. սկտ. 45
11 — Վնք. արն. պէպէք բացի ուր. եւ կիր.է 34

Կամուրջէն Եւրոպական եզերք

12 — Գպթշ. պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք ր. հիսար միրկ. սթն. ենք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ենմ. 37
12 30 Պէշկ. օրթ. արնվ. պէպէք ր. հիսար բացի ուրբաթ եւ կիրակիէ 34
12 40 Պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. 23
1 10 Պէշկ. օրթ. արնվ. պէպ. ր. հիսար միրկ. ենք. Թրպ. պյքտ. մզբ. ենմ. 32
1 35 Պէշկ. օրթ. գրչ, արնվ. պէպէք ր.հիսար միրկ. բացի ուրբաթ եւ կիրակիէ 20
2 30 Պէշկ. օրթ. արնվ. ր. հիս. միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզբպ. ենմ. 40
2 55 Պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք միրկ. բացի ուրբաթ եւ կիրակիէ 24
4 — Պէշկ օրթ. արնվ. ր. հիսար միրկ. ենք. Թրպ. պէօյք. մզպ. ենմ. 39
4 15 Գպթ. պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. 37
5 15 Պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք բացի ուրբաթ եւ կիրակիէ 32
6 — Գպթ. պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք ր. հիս. միրկ. սթն. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզբպ. ենիմ. ր. ա. գավագ 46
6 40 Գպթ. պէշկ. գզկ. օրթ. պէյլ. չնկ. գրչ. արն. պէպէք գնտ. ա. հիսար Գնլճ. միրկ. 22
7 30 Պշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ ք ր. հիսար միրկէն ենիքէօյ պէյքօզ Թրպ. պէօյք. մէզբ. ենիմ. 38
8 30 Գապ. պշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք ա.ր.հիս. միրկ. բացի ուրբ. եւ կիրակիէ 43
9 — Պէշկ. միրկ. սթն. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզբպ. ենիմ. ա. ր. գավագ. ուրբաթ եւ կիրակի օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. 37
9 55 Պէշկ. օրթ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթն. բացի ուր. եւ կիրակիէ 20
10 — Ենք. Թրպ. պէօյք. մզբ. ենմ. ուրբաթ ու կիրակի օրերը պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. Պէպ. ր. հիս. միրկ. 40
10 35 Պշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. գնտ. ա. ր. հիսար միրկ. գնլճ. սթն. ենք. բշպ. պէյքօզ բացի ուրբաթ եւ կիրակիէ 23
10 45 Միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէօյք. մզբպ. ենմ. ուրբաթ եւ կիրակի պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք ր. հիսար 46
11 05 Պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք ր. հիս. միրկ. ենիք. 43
11 40 Ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզբպ. ենիմ. ուր. եւ կիրակի ր. հիսար 38
11 45 Պշկ. օրթ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. սթէն. ենիք. 45
12 05 Պէշկ. օրթ. գրչ արնվ. պէպ. 22

Կամուրջէն ասիական եզերք

12 15 Պէշկ. գզկ. պէյլ. չէնկլ. վնք. գնտ. ա. հիսար գնլճ. չպգլ. բշպհ. պէյքօզ մզպ. ր. ա. գավագ 45
12 20 Օրթ. ա. հիսար բացի ուր. եւ կիր.է 39
1 .0 Էշկ. պէյլ. չնկ. գնտ. ա. հիսար բացի ուրբաթ եւ կիրակիէ 38
2 45 Գպթ. սկտ. գզկն. պէյլ. չէնկ. վնիք. գնտլ. ա. հիս. գանլ. չպգ. բշպ. պէյքօզ ուրբաթ եւ կիրակի ժամ 3ին պէյքօզ հաղորդակցելով Թրպ. պէյք. մզպ. ենմ. 44
5 — Գպթ. պէշկ. գզկ. պէյլ. չնկ. վնք. գնտ. ա. հիս. գնլճ. չպք. բշպհ. պէօյք. Թրպ. մզպ. ենմ. 20
8 45 Պէշք. գզկն. պէյլ. չնկլ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս. գնլ. չպք. բշպհ. պյքզ. 45
10 10 Գպթ. պէշկ. գզկ. պէյլ. չնկլ. վնիք. բացի ուրբաթ եւ կիրակիէ 34
10 25 Պէշկ. գնտլ. Ա. հիս. գանլճ. չպգլ. բշպհ. պէյզ. բբճպ. մզբպ. Ր.Ա. գավագ ուրբաթ եւ կիրակի պէյլ. չնկլ. վնք. 39
10 50 Գպթ. պէշկ. գզկ. պէյլ. չէնկ. վնք. գնտ. ա. ր. հիս. պէպէք բացի ուր. եւ կիր.է 32
11 30 Պէշ. գնտլ. ա. հիս. գնլճ. բշպ. պէյզօզ ուրբաթ եւ կիրակի պէյլ. չնկ. վնիք. 44
11 55 Պշկ. գզկ. պէյլ. չնկ. վնիք. գնտ. ա. հիսար 24
12 1. Սկտ. գզկն. չէնկ. արնվ. 20

Զիկ զակ շոգենաւերու երթեւեկութիւնը

Վոսփորէն

6 05 Պէյզ. ենիք. գնլճ. միրկ. ր. ա. հիսար գնտլ. պէպէք արնվ. գրչ. չնկ. պէյլ. օրթ. գզկ. պէշկ. սկտ. 23

Կամուրջէն

1 50 Գպթ. պէշկ. գզկ. օրթ. պէյլ. չնկ. գրչ. արնվ. պէպէք գնտ. ա. ր. հիսար 43
3 25 Գպթշ. պէշ. սկտ. գզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպ. գնտ. ա.ր.հիս. միրկ. գնլճ. սթն. ենիք. բշպ. պէյզ. 23
9 15 Պշկ. գզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. գնտ. ա. հիսար 44

Ուրբաթ եւ կիրակի օրերը

Կամուրջէն

2 — Պէշկ. ենք. Թրպ. պէյքտ. մզբպ. ենմ.
5 15 Պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք ր. հիսար միրկ. ենք. Թրպ. պէյքտ. մզպ. ենմ.
7 — Պէշկ. արնվ. միրկ. ենք. Թրպ. պէյքտ. մզպ. ենիմահ.
8 15 Պէշկ. օրթ. արնվ. պէպէք ա. հիս. միրկ. ենք. Թրպ. պէյքտ. մզպ. ենմ.

Վոսփորէն

3 45 Ենմ. մզպ. պէյքտ. Թրպ. պէյզ. բշպ. չպգ. գնլճ. ա. հիսար գնտ. վնք. չնկլ. պէյլ.
8 45 Ենմ. մզպ. պէյքտ. Թրպ. ենիք. միրկ. ր. հիսար պէպէք արնվ. գրչ. օրթ. պէշկ.
10 15 Մզպ. պէյքտ. Թրպ. ենք. միրկ. պէշկ.
10 30 Մզպ. պէյքտ. Թրպ. պէյզ. բշպ. չպգլ. գնլճ. ա. հիսար գնտ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գզկ. սկիւտար
11 30 Մզպ. պէյքտ. Թրպ. ենիք. արնվ. գպթշ.
11 40 Ուղղակի Պէշիկթաշ Արնաւուտքէօյէն

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան Երթեւեկութիւններ

Դշ. 6/19 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ. 7/20 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, հաղորդակցութիւն Աղեքսանդրիայէն Բոր-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ.
Դշ. 7/20 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի.
Եշ. 8/21 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ:
Եշ. 8/21 Սեւաստոպօլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ:
Ուր. 9/22 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ:
Շբ. 10/23 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի:

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԵԿԱԿԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար: Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին [illegible] վրայ: 516 Թ. ՌՈՒՔԻՈՒԼ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիա	3500
Արմէնիան	10500	Էնիբզիրն	3500
Քէսդրիան	10500	Արըժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պասդոնիան	8000	Ալգաչիըն	2500
Ֆիրճինեան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մ ինձօ	900
Վալօնիան	3700	Օրօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լէսպօն	800
Ֆալիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը այդ շոգ. փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ Մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը գրել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
Մաքսատան հին տեղը

600

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Որ ամսը երկու անգամ կը բանեցնէ
Լիվըրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիրըլիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2[illegible]81
Ուրանիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Վերիա շոգենաւը, նաւապետ Քրոսբի, ընդհանուր վաճառքով Լիվըրբուլէն հոս պիտի հասնի սեպտեմբեր 30ին:

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց: 255

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպս	2500
Անուպիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէյպըը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մէմֆիս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրընի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէմ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹԹԸԼ և ԸՆԿ.
Ուիթթըլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31. Ճէյմս Սդրիթ Լիվըրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ